

blad ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Cafés en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang”.

bericht door Kolonel V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

REDACTIE: HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
ABONNEMENTSDIENST: TEL. 14519. POSTGIRO 14574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD”
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG - TELEFOON 14519. - POSTGIRO 14574

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederl. tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 14519. Postgiro 14574, in Ned.-Indië tot den Hoofdvertegenw. te SOEMENEP (Madoera) Mr. K. FAUSER. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20. Tel. Interc. 11987*. Postgiro No. 17260. beiden DEN HAAG.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN

moeten worden geadresseerd en gezonden aan de Redactie, HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.

Wed. A. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenefabrieken - BEST (N.-Br.), Holland

ENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

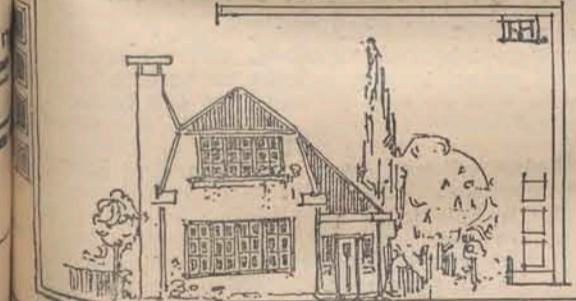
het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan particulieren of bezenden in Ned.-Indië, hebben ons op het gebrachte aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, welke de tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de goede komen, bedragen voor Holland 25 à 30 % Nog belangrijker is zulks voor H.H. Rookers in Ned.-Indië, daar alleen Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkeliers), ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, indien men

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeerden. Door Uwe benoemde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabrikaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden. Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventueele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

LANDHUIJES EN PLATS

VOORZIEN WIJ VOOR U VAN EEN PASSENDE EN KARAKTERISTIEKE MEUBILERING

IN MODERNE STYL EN TEGEN BILLYKEN PRIJS.

CURIOSA

WONINGINRICHTING

39 IJAN V. MEERDERVOORT 39
DEN HAAG.

Brandstoffenhandel

Fa. J. H. KRUL Jr.

Arnhem en Bloemendaal. Tel. 1617 en 22012

BRANDSTOFFEN. CONCURR. PRIJZEN

adres v. Centrale Verwarming

VAN SCHALKWIJK & Co.

COMMISSIONNAIRS IN EFFECTEN

TELEFOON 11810 & 11811 's-GRAVENHAGE
TELEGR.-ADR.: SCHALKEF JAVA STRAAT 96

BELASTEN ZICH OP BILLIJKE VOORWAARDEN:
MET HET INCASSEEREN VAN PENSIOENEN,
GAGEMENTEN, VERLOFSTRACTEMENTEN, ENZ.
ALSMEDE VAN ALLE DAARAAN VERBONDEN FORMALITEITEN
ALLE BANKZAKEN

Pension Restaurant „PLAZA”

(Arnhemsche Coöperatieve Keuken)

Arnhem 7-8 ARNHEM Telefoon 2686

Directeur: CHARLES A. FELGER

in het Centrum van Arnhem, tegenover de wachtkamer der tram en autobussen

KEUKEN MATIGE PRIJZEN

Garage - Bondscfé - Rijwielbergplaats

INGERICHT VOOR INDISCHE FAMILIES

Firma C. DE JONG

Dr. W. SYPRENS TOXOPÉUS

Apotheker en Scheikundige

1ste v. d. Boschstraat 45 - Den Haag - Tel. 149

Laboratorium voor Chemisch- en Microsc. Onderzoek

Fabriek van „DE JONG'S SLEMPSTROOP”

MIMONTA. Middenstandsinstituut

voor Mond- en Tandheelk.

Onder leiding van Dr. A. KERVEL en G. KRUIJS,
Mond- en Tandartsen

Wijkkerkplein 17 Tel. 32728

Spreekuur 9-4. Ma., Wo. en Vrijd. ook v. 6-8

tarieven. Spec. v. Ziekenfondsleden

Tandarts Dr. A. KERVEL

Frederik Hendriklaan 45

DEN HAAG TELEF. 50122

Spreekuur 9-3

Belangrijk verlaagd Tarief bij contante betaling.

INDISCHE UITRUSTINGEN

VOORDEELIGST ADRES:

AU BON MARCHÉ

A. DE VRIES & ZONEN

AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

VRAAGT SCHOLTEN'S
ZELFRIJZEND BAKMEEL
 MAIZENA PUDDING
 AARD.MEEL EN SAGO
 FABRIEK VAN MEELPRODUCTEN
JOH. B. SCHOLTEN, AMSTERDAM
 BROUWERSGRACHT 288 TEL. 47637.

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
 VAN

Janssen & Tilanus
 FRIEZENVEEN

Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co Magazijn de Prijslijst
 Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
 Theresiastr. 65. DEN HAAG.
 Prijscourant op aanvraag gratis.

STENDERT BRUIN
 VALERIUSSTRAAT 70-72 LUBECKSTR. 31
DEN HAAG

Manufacturen Lingerieën Bonneterie Tricot Onderkleeding waaronder Janssen & Tilanus Vriezenveen	Dames- Confectie met speciale Maatafdeeling
---	--

FILIAAL: Neptunusstraat 76-78, SCHEVENINGEN

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES“
 Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.
 In de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen
 3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan
 de hoogste eischen- van hygiëne
 en comfort voor de bezoekers.

Zwembaden - Kuipbaden - Douchebaden

Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip-
 of Douchebaden op voordelige voorwaarden.

Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

Stoomververij en Chemische Wasscherij
„DUINOORD“.
 Begoniastraat 188-190 Telefoon 36048
 hoek Goudsbloemlaan

Goederen binnen 4 dagen zonder prijsverhooging
 thuisbezorgd.

Heerencostumes . . . f 4.—	Wol en Plu. p. □ el f 0.40
Mantelcostumes . . . f 4.—	Handschoenen, per
Jassen, vanaf . . . f 2.75	paar vanaf f 0.20
Mantels f 2.75	Oppersen v. Heeren-
W. Dekens f 1.— en f 1.20	Costuums f 1.50
Gest. Dek. f 1.50 en f 1.75	Idem m. ontvlecken f 2.50
Vitrages . . . per □ el f 0.15	Dames-Costuums
Madras f 0.20	naar grootte

Speciaal in het reinigen van Carrosserie-Bekleding

W. VAN HEUSDEN - DEN HAAG
 Pr. Mauritsplein 4 COMMISSIONNAIR IN EFFECTEN Teleph. 51243
Assuranties - Administraties - Bewaargevingen - Incasso's
Uitvoering te 's-Gravenhage, Amsterdam en Batavia

INHOUD: Indisch Bronbeek. — Het Bedrijf eener Cocosnoten-Industrie. — Reis-Indrukken. — Een Oranje-Nassau Museum. — Studie-Commissie der Vereeniging „Oost en West“. — Koningin Wilhelmina Jubileum Stichting. — Van Week tot Week. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen en Tijdschriften. Uit de Eur. Pers. Uit de Int. Pers. Uit de Chin. Pers. — Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Ingezonden. — Berichten der Afdelingen: (I. Apeldoorn, II. Utrecht). — Mededeelingen. — Mutaties van 25 Febr. tot 4 Maart.

Indisch Bronbeek.

Nader ontvangea:
 van N. N., Den Haag f 2.50

Het Bedrijf eener Cocosnoten-Industrie. 1)

door
 B. G. H. VAN DER JAGT, W. I. en E. I.,
 Adviseerend Ingenieur.

Werd in het artikel van 18 Dec. 1924 alleen de economische beteekenis van de mogelijkheid, om cocosvezels geheel mechanisch te kunnen verspinnen, behandeld, in dit artikel wil ik een overzicht geven van den gang van zaken van een dergelijk bedrijf. Gedetailleerde beschrijvingen te geven zou te ver voeren en evenzoo breedvoerige beschouwingen; alleen wil ik soms den nadruk leggen op sommige punten, die nu van een geheel ander standpunt moeten worden bekeken.

In tegenstelling met de vroegere werkwijze, die alleen ten doel had de coprah te winnen en waarbij de holster, de schaal en de klappermelk werd weggegooid, is dit bedrijf er op gericht om de geheele noot in één bedrijf te verwerken en wel tot coprah en vezel.

Coprah levert eetbare oliën en vetten en van de vezels kunnen een aantal artikelen gemaakt worden, waaraan een dermate behoefte bestaat, dat het niet meer noodig is om over een afzetgebied te gaan filosoferen en ook niet over toekomstige verkoopprijzen, daar die geheel en al door de wereldmarktprijzen worden beheerscht.

Een grootte vraag is echter, „hoe worden de noten van een centrale fabriek verkregen.“

Niet onvermakelijk is het als men zijn licht over dat chapter eens bij experts op gaat steken, die 25 en meer jaren in de Oost gewoond hebben en dus alles weten.

De een zegt, als je een bedenkelijk gezicht trekt over de mogelijkheid van het verkrijgen der noten: „Maar mijnheer, hoe kunt u daaraan twijfelen; toen ik employé was, heb ik gedurende al dien tijd in dessa's klapperboomen gehuurd voor een gulden per jaar. Wanneer ik dan dorst had, liet ik een jongen in dien boom klimmen en dan had ik de noten. Simple comme bonjour.“

De ander, die ook 25 jaar in de tropen geweest is, zegt: „Maar mijnheer, hoe zou je een dergelijke industrie durven baseeren op die onbetrouwbare Inlanders, die, zoo gauw als ze zien dat je de noten kunt gebruiken, er zoo horrende prijzen voor gaan vragen, dat je bedrijf in een paar maanden op de flesch is.“ Vraag je dan aan zoo iemand, hoe het dan mogelijk is, dat jaarlijks ca. 200.000 ton coprah van diezelfde Inlanders verkregen wordt, dan krijg je een schaaftichtig antwoord of men weet voor zijn uitspraken geen voldoende argumenten aan te voeren.

Wij zullen momenteel over het verkrijgen der noten niet uitwijden. Inplaats van een crossword puzzle, zou men een prijsvraag op kunnen stellen, die begon met den aanhef: „Er groeien in Nederlandsch-Indië jaarlijks ca. 4 miljard noten. Fl. 1000.— belooning voor dengene, die de beste wijze aangeeft voor de manier waarop in een klapperrijke streek 8000 noten per dag op een centrale plaats zijn aan te voeren, met een becijfering van wat de prijs van die noten zal moeten zijn.“

1) Vervolg op het artikel in het Koloniaal Weekblad van 18-12-24.

J. J. REESER
 Piet Heinstraat 116 Telefoon 31740
'S-GRAVENHAGE

Solied adres voor Complete Meubeleering van Woningen
 BILLIJKE PRIJZEN PRIMA KWALITEITEN
 RUIME KEUZE

Vraagt gratis Prijsopgave!
 Bergplaats voor Meubels. Verhuizingen.

Zou het mogelijk zijn gemiddeld 8000 noten per dag op een centrale plaats aan te voeren, dan het ook mogelijk zijn, om een wel niet grootte winstgevende fabriek op te zetten. Heeft een klapperonderneming, die 8000 noten per dag levert, dan is het vraagstuk van het verkrijgen van noten al heel gemakkelijk en weet men den prijs ook, die natuurlijk eenigszins afhangt van omstandigheden en plaats en weersgesteldheid. verdere zaken, die groei en opbrengst van de noten beïnvloeden.

Voor het verkrijgen van de noten van de Inlanders, moet men van één standpunt niet uitgaan en d.i. dit vergelijken met den oepkoop van de noten in de prah, waarvoor men zonder twijfel Chinesezen dig heeft. Evenmin als voor den oepkoop van de noten van de Inlanders bij een Java-suikerfabriek, Chinesezen als tusschenhandelaars aanwezig te zijn, is dat hier noodig, om de eenvoudige reden, dat het gebied, waarvan men 8000 noten noods 80.000 noten per dag, in klapperrijke gebieden zal kunnen betrekken, niet veel groter is van een behoorlijke suikerfabriek.

Een exporteur die in Semarang of Soerabaja woont, is niet in staat om contracten direct met de Inlanders af te sluiten en op de aflevering van de noten zigt te houden. Daarvoor is het gebied te groot. Daarom sluit hij een contract af met een Chinees die op de plaats zelf woont en het kleine gebied volkomen kan beheerschen. Een Europeaan is niet geschikt om op den duur in de kampong te gaan wonen en kan hij dus hierin den Chinesez niet vervangen. Een heel andere zaak is het echter, wanneer een Europeaan, zooals dat op een suikerfabriek het geval is, in het binnenland kan leven en daar een is van een modern bedrijf met de benodigde kapitaalpleves rondom hem. Een dergelijk bedrijf kan dit klapperbedrijf worden en moet men dan ook het standpunt der klappers van inlanders van dat standpunt bezien.

De quintessence van het bedrijf is het volbrengen van de noten. In Britsch-Indië heeft men minimum 4½ maanden tot maximum 1½ jaar noodig, om middels het uittrekken van de vezels uit de klapperbolsters te extracteren en verkrijgt men een vezel, die alleen met de hand spinbaar is, en daardoor alleen in de huisindustrie verwerkt, een handelsproduct waarvan de voorschijn kan roepen.

Hetgeen nu in Britsch-Indië in 1 jaar gedaan wordt, doen wij in dit bedrijf in 2 uren, doch hebben wij er voor dien tijd een veel groter voordeel, dat de nu geleverde vezel geheel mechanisch te verwerken is. Een mede was de weg gebaad tot een modern klapperbedrijf.

Laten wij nog even in herinnering brengen dat de cocosnoot bestaat uit:

1. De holster,
2. De dop,
3. Het vruchtvliesch en
4. De klappermelk.

Gesteld dat de noten versch geplukt aan de hand van het bedrijf aankomen, is het noodzakelijk, zij gedurende minstens 14 dagen opbewaard te worden. Dat noemt men in Britsch-Indië „seasoning“ en gedurende dien tijd neemt het vruchtvliesch nog beduidend in gewicht toe.

De grootte moeilijkheid die men vroeger had om de noten uit bolsters van rijpe klappers te krijgen, dat men uit bolsters van rijpe klappers een hoorlijke vezel kon winnen, is door deze werkwijze opgelost en is dat wel mogelijk. Liefst heeft men natuurlijk groote noten, doch ook van de kleinere noten zijn de vezels lang genoeg om versponnen te worden.

Het seasoning vereischt echter siloos, waarbij de noten worden opgeslagen. Deze siloos heeft een dubbele beteekenis voor het bedrijf en het aanzetten van het vruchtvliesch in de hand kunnen werken en te kunnen dienen als reagentiefactor voor het bedrijf.

Zooals algemeen bekend, is de opbrengst van klapperboomen zeer onregelmatig en geveens. Europeesche ondernemingen duiden dat stellig op. Om dus aan een bedrijf precies zooveel noten per dag af te leveren, als dit regelmatig kan worden is een natuurlijke onmogelijkheid. De siloos zullen misschien 10.000 noten geleverd kunnen worden en den anderen dag maar 5000. De siloos zijn dus de buffers voor de regelmatigheid van het bedrijf. Daar men de noot zonder het minste

Brandstoffenhandel H. HAVING
 Oud-Gezagvoerder Kon. Paketvaart-Mij in Ned. Oost-Indië
 Lid van de Vereeniging „Oost en West“
 Levorancier van het Koninklijk Instituut
 v. d. Taal-, Land- en Volkenkunde v. N.-I.
 Kantoor: HOOIKADE 13a - DEN HAAG - TEL. 1002

Official **Ford** Dealer
 THE UNIVERSAL CAR
 Reinkenstraat 1K Garage „Hamim”, H. Wegerif Den Haag, Tel. 34215
 Service - Automobielen-Onderdeelen

Voor Repatriëerenden.

Aangeboden de huur van een ruim benedenhuis met Tuin, gelegen op goeden stand te 's-Gravenhage: Suite, Kenken, Tuin, 2 groote en 1 kleine Slaapkamers, Badkamer; met overname van compleet, keurig Meubilair, slechts één jaar in gebruik. Te aanvaarden 1 Mei a.s. of vroeger. Brieven onder No. 268L aan het Bureau van dit B., Nobelstraat 20, Den Haag.

ZUID-HOLLANDSCHE BRANDSTOFFENHANDEL

Firma J. KUIJER

Levering van uitsluitend prima Brandstoffen

Regentesselaan 276 Den Haag
 Telefoon 35659

CONVERSATIE-CLUBS voor VERLOFGANGERS.

Vloeiend ENG., FR., D., SPAANSCH spreken en corresp. in slechts 1 MAAND. Honderden dankbet. van hooggeplaatste Ind. ambtenaren dagel. ter inz.

Inst. „SANDERS” 93 ORANJEPLEIN 's Hage.

P. B. v. MOORSEL & Co

Kerkplein 11-12 DEN HAAG Torenstraat 5
 TELEFOON 12898

KARPETTEN TAPIJTEN LINOLEUM GORDIJNEN en LOOPERS

Speciaal adres voor het inrichten van woningen

BATIK EN VOGUE.

Lessen door geheel Nederland. Demonstraties voor Verenigingen en Clubjes op aanvraag gratis. Alle benodigdheden voor Batik. Het Batikken van een écharpe onder onze leiding duurt pl.m. 4 uur en kost aan was en verpl.m. 70 ct. Ons groote succes danken wij aan onze eenvoudige, doeltreffende en weinig kostbare methodes. Vraagt inlichtingen: Firma VAN CAPELLE Jr, Deventer.

Vraagt Uwen leverancier

LEVENS MIDDELEN

VAN

J. A. STAM
 AMSTERDAM (Holland).

Speciaal in Vries- en Koelkamer-Artikelen. Export naar Oost- en West-Indie.

egaal product kan worden gegarandeerd. Aan de coprah-aanduidingen F. M. S. (fair merchantable sundried) en F. M. (fair merchantable) zal een andere kwaliteit aan vooraf kunnen gaan en wel de A. D. (artificial dried), die de hoogste prijzen zal kunnen bedingen.

Wie eenigermate technisch op de hoogte is, zal uit dezen gang van zaken kunnen afleiden, dat de geheele behandeling van de noot en van de doppen en van de coprah volkomen mechanisch zich kan afspelen en dat men de grootste quantiteiten noten per dag kan verwerken, met zeer weinig bedienend personeel, daar ook het transport van de eene machine naar de andere volkomen mechanisch zal kunnen geschieden.

Een zeer groote cultuurmaatschappij heeft een fabriek voor coprahdroging op Sumatra's Oostkust en kost die fabriek meer dan f 200.000.— en heeft men een groot aantal menschen als bedienend personeel noodig. Deze installatie wint alléén de coprah en al het overige wordt verbrand of weggegooid.

Voor denzelfden prijs kunnen wij een fabriek bouwen, die bijna evenveel coprah per jaar produceert, doch bovendien nog de vezels wint en in garens en geweven doek transformeert, terwijl de financiële omzet van ons bedrijf dan ruim 100 % grooter is dan van het eerstgenoemde bedrijf.

Toch beweren sommige directies van klapperondernemingen, dat coprah drogen niet voordelig is. Ook dat coprahdrogen moet men dus van verschillende standpunten bekijken. De wijze van coprahdroging en behandeling, zooals dat momenteel geschiedt te vergelijken met de wijze die wij volgen, gaat niet op.

(Slot volgt).

Reis-Indr. 27.

door

G. VAN BERESTEYN-TROMP. 1)

(Vervolg.)

Aan boord van de „Johan de Witt”.

Zooals ik in mijn vorigen brief reeds schreef, kreeg ik van Genua, in dubbelen zin, een akelig kouden indruk. Ik kan dan ook den naar Indië reizenden niet aanraden er zich lang op te houden, wél echter om, niet alleen in het koude jaargetijde, doch ook als zij er in 't voor- of najaar aankomen, zich vooral niet van hun wintergoed te ontdoen, want ook aan boord kan het in de Middellandsche Zee dan frischjes waaien, zoodat men op dek een dikke, warme jas en Jaeger ondergoed best velen kan. Reizigers uit Indië naar Europa doen dus goed met ook wollen kleedingstukken voor die streken mee te nemen, willen zij zich voor ernstig kouvatten vrijwaren. Ik heb aan den lijve en bij mijne medepassagiers gemerkt, dat deze wijze raad niet overbodig is.

De „Johan de Witt”, een der mooie, groote mailbooten der Stoomvaartmaatschappij „Nederland”, maakte een bijzonder goeden indruk, zooals zij daar stalig grootsch, keurig onderhouden, met onze driekleur in top aan de Genuasche kade lag! Stellig stak zij ver uit boven de haar omringende vaartuigen van andere naties. Nederland mag met recht trotsch zijn op deze hare vertegenwoordigsters in verre zeeën en landen.

Ook de inwendige praktische en tegelijk esthetische ruimtverdeling, en de artistieke aankleding door niemand minder dan onzen grootsten sierkunstenaar Lion Cachet zijn boven allen lof verheven, een streeling voor kunstgevoelige oogen en gemoederen.

Niettegenstaande de reis door den Atlantischen Oceaan vrij bewogen was geweest — midden November zijn de golven, vooral in de beruchte golf van Biscaje, meestal onstuimig roerig — had de „Johan de Witt”, onder haar wakkeren aanvoerder

1) Zie Kol. Weekbl. van 12 Febr. j.l.

M. DIJKERMAN
 LAARZENMAKER, DEN HAAG

Levert op elk gebied **SCHOEISEL** naar maat

In Modellen, Kwaliteit en Prijs concurrerend met de beste buitenlandsche huizen.

Fred. Hendriklaan 198 Tel. 51384

...nog twee maanden na den pluk kan ver-
 ...is dit dus een bij uitstek gunstige omstan-
 ...heid. Vooral bij brekages, die in rietsuiker-
 ...rieken, behalve de bedrijfsstoring, steeds een
 ...zwaarlijk verlies aan product meebrengen, is men
 ...beter aan toe.

Het bedrijf is echter een 24 uur-bedrijf, d.w.z.
 ...dag- en nachtbedrijf, om de eenvoudige reden,
 ...men de droging van de coprah niet mag ont-
 ...breken. Of men twee- of drieploegenstelsel in
 ...voeren, hangt af van plaats en tijd en om-
 ...standigheden en kan hier buiten beschouwing blij-
 ...ven. Voor de kostenberekening speelt deze omstan-
 ...de echter een zeer groote rol, zooals uit een
 ...artikel zal kunnen blijken.

De noten komen van de siloos in het bedrijf en
 ...nu eerst ontdaan van de bolsters. Dit ge-
 ...schiedt mechanisch en heeft men daar momenteel
 ...goede machines voor, o.a. de beste die ik ge-
 ...heb, de „Graafland huskstrippingmachine” ge-
 ...naar den uitvinder Jhr. Graafland. Persoon-
 ...lijk ik deze machine zien werken en doet zij
 ...werk zeer goed, ofschoon er met de bolsters
 ...andere bewerkingen noodig zijn voor het ex-
 ...teren der vezels.

die eerste bewerking verkrijgen wij dus:
 ...de bolsters en
 ...de noot inclusief vruchtvliesch en melk
 ...in een toestand, zooals men ze gewoonlijk ont-
 ...de Hollandsche fruitwinkels.

Men wij de bolster voorloopig eens rusten en
 ...volgen de noot op haar gang door het bedrijf.
 ...bedoeling is nu het winnen van de coprah
 ...dat alléén geschieden door het vrucht-
 ...sch te drogen. Zoodra nu de noot van de ont-
 ...machine komt, moet zij eerst worden
 ...gemaakt, d.w.z. van alle vuil en korte vezels
 ...den ontdaan, omdat deze van invloed zouden
 ...op de reinheid van de coprah en het ligt in
 ...bedoeling in dit bedrijf een kwaliteit coprah
 ...te verkrijgen, die aan de meest strenge eischen
 ...voldoen en waarvoor men dan ook de hoogste
 ...zullen kunnen bedingen bij den verkoop. De
 ...een sterk object en het is zeer eenvoudig
 ...en stel roterende stalen borstels te con-
 ...eren, die den noot absoluut schoon kunnen

...een kraakmachine wordt dan den noot een
 ...slag toegebracht, zoodat zij splijt en de klan-
 ...k er uit kan vloeien. Van deze klappermelk
 ...eventueel nog alcohol of iets dergelijks ge-
 ...worden, doch zullen wij dit voorloopig bui-
 ...beschouwing laten.

gekraakte noot, waarin het vruchtvliesch
 ...zeer vast tegen den dop zit, wordt eerst aan een
 ...droging onderworpen, waardoor het vrucht-
 ...gemakkelijk van den dop loslaat. Met de
 ...of eventueel machinaal, wordt het vrucht-
 ...dan gesorteerd van de doppen, waarbij bij
 ...machinaal sorteeren, het verschil in hardheid
 ...vruchtvliesch en dop een groote rol speelt. Het
 ...vruchtvliesch wordt nu verder gedroogd, tot een
 ...gewenste kwaliteit coprah verkregen is.

Zooals men zien kan, is aan een der eerste ver-
 ...waaraan een coprahdroging moet vol-
 ...aan, zij een uitmendend product opleveren, vol-
 ...aan, n.l. dat er zoo goed als geen tijd mag ver-
 ...lopen tusschen het openen der noot en de droging
 ...het vruchtvliesch en dat deze droging vooral
 ...onderbroken mag worden.

de dop wordt naar zuiggasgeneratoren gevoerd,
 ...geen toestel is momenteel beter in staat om
 ...de kofferdam en de doppen de benodigde
 ...te onttrekken als dit toestel. Wereldfir-
 ...als Deutz en Crossley bouwen gasgeneratoren
 ...zuiveringsinstallaties, die aan alle door dit
 ...te stellen eischen voldoen en ruwweg bere-
 ...leveren de dop en de kofferdam van één noot
 ...ende calorieën voor de bereiding der coprah
 ...de bereiding der vezels, zoodat het niet
 ...zal zijn om brandstof te supplereen.

het gewonnen gas der gasgeneratoren wordt
 ...verwarmd, noodig voor het drogen der
 ...en nu heeft men op gasgebied vrij eenvoud-
 ...toestellen, waardoor het mogelijk is te zorgen,
 ...in een ruimte steeds een constante temperatuur
 ...vragen automatisch onderhouden wordt. De co-
 ...roger, die wij nu geconstrueerd hebben, is
 ...den denkbaarst eenvoudigen vorm en die volko-
 ...regelmatige droging waarborgt onder steeds
 ...omstandigheden, zoodat een volkomen

...noot een
 ...slag toegebracht, zoodat zij splijt en de klan-
 ...k er uit kan vloeien. Van deze klappermelk
 ...eventueel nog alcohol of iets dergelijks ge-
 ...worden, doch zullen wij dit voorloopig bui-
 ...beschouwing laten.

gekraakte noot, waarin het vruchtvliesch
 ...zeer vast tegen den dop zit, wordt eerst aan een
 ...droging onderworpen, waardoor het vrucht-
 ...gemakkelijk van den dop loslaat. Met de
 ...of eventueel machinaal, wordt het vrucht-
 ...dan gesorteerd van de doppen, waarbij bij
 ...machinaal sorteeren, het verschil in hardheid
 ...vruchtvliesch en dop een groote rol speelt. Het
 ...vruchtvliesch wordt nu verder gedroogd, tot een
 ...gewenste kwaliteit coprah verkregen is.

Zooals men zien kan, is aan een der eerste ver-
 ...waaraan een coprahdroging moet vol-
 ...aan, zij een uitmendend product opleveren, vol-
 ...aan, n.l. dat er zoo goed als geen tijd mag ver-
 ...lopen tusschen het openen der noot en de droging
 ...het vruchtvliesch en dat deze droging vooral
 ...onderbroken mag worden.

de dop wordt naar zuiggasgeneratoren gevoerd,
 ...geen toestel is momenteel beter in staat om
 ...de kofferdam en de doppen de benodigde
 ...te onttrekken als dit toestel. Wereldfir-
 ...als Deutz en Crossley bouwen gasgeneratoren
 ...zuiveringsinstallaties, die aan alle door dit
 ...te stellen eischen voldoen en ruwweg bere-
 ...leveren de dop en de kofferdam van één noot
 ...ende calorieën voor de bereiding der coprah
 ...de bereiding der vezels, zoodat het niet
 ...zal zijn om brandstof te supplereen.

het gewonnen gas der gasgeneratoren wordt
 ...verwarmd, noodig voor het drogen der
 ...en nu heeft men op gasgebied vrij eenvoud-
 ...toestellen, waardoor het mogelijk is te zorgen,
 ...in een ruimte steeds een constante temperatuur
 ...vragen automatisch onderhouden wordt. De co-
 ...roger, die wij nu geconstrueerd hebben, is
 ...den denkbaarst eenvoudigen vorm en die volko-
 ...regelmatige droging waarborgt onder steeds
 ...omstandigheden, zoodat een volkomen

KRUG - DEN HAAG
 Schoen- en Laarzenmaker
 WENNENWEG 15 TELEF. 14381

Specialiteit in Rijlaarzen
 Driemaal bekroond met eerste prijzen
 ...rentien van Eerste Families ter inzage

...noot een
 ...slag toegebracht, zoodat zij splijt en de klan-
 ...k er uit kan vloeien. Van deze klappermelk
 ...eventueel nog alcohol of iets dergelijks ge-
 ...worden, doch zullen wij dit voorloopig bui-
 ...beschouwing laten.

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
GROENMARKT 27
 TELEFOON No. 12512
DRUGERIJEN :: :: CHEMICALIËN
DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN- EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

J. F. 'DORTEN's Kruiden-Apotheek
Nobelstraat 1a, Den Haag

Alle Indische Patent-Geneesmiddelen, Gummiwaren en Ziekenverplegings-artikelen, 50 pCt. goedkoper dan bij alle apothekers en drogisten.

MAISON DROUOT
 Fred. Hendrikl. 85
 Telefoon 52379
DEN HAAG

Woning-Inrichting

Beleefd noodigen wij U uit tot een bezoek aan onze Magazijnen en Modelkamers

BURGERS' FOTOHANDEL

STEENSTRAAT 84 . ARNHEM.

EN GROS EN DETAIL

Tropencamera's, 9 x 12, dubbelbodem uittrek, voor platen en filmpacks, hoogfijn gepolijst, zwaar koper beslag, geel leder balg, koperen chassis in étui, dubbel anastigmat, f: 4.5 in compur ad f 95.- per stuk.

Prima metalen Tropencamera's, 9 x 12, dubbel bodem uittrek, voor platen en filmpacks, dubbel anastigmat, f: 5.4 met 3 chassis in étui ad f 45.- per stuk.

Metalen Tropencamera's, 9 x 12, tandradinstelling E. R. applanat f: 7.2 ad f 17.50 per stuk.

Prima Klapcamera's, 9 x 12, met 2 chassis, applanat f: 8 ad f 9.75 per stuk.

Filmpack Chassis, 9 x 12, ad f 1.60 per stuk.

Cassetten, 9 x 12, ad 55 cts. per stuk.

Automatische Ontspanner voor moment ad f 3.25 p. st.

Automatische Ontspanner voor tijd en moment f 6.- p. st.

Metaal Stativen, 4-deelig, f 3.50 per stuk, 5-deelig f 4.50 per stuk, 7-deelig f 5.75 per stuk. alle prima koper.

Ledertassen, 9 x 12, krokodilpersing, fluweel gevoerd, ad f 5.25 per stuk.

Verder **AGFA Filmpaks** en **Rollfilms**, etc.

Conditie: 1/2 bij bestelling, 1/2 onder rembours.

Verpakking 3 pCt. der factuurwaarde.

Bij Engrosafname reductie.

W. J. M. SIMONIS'
BEDDENMAGAZIJN
GROENMARKT 34
TEL. 14420 DEN HAAG

GROOTSTE KEUZE LEDIKANTEN . MATRASSSEN DEKENS

ONZE „PHOENIX“ MATRASSSEN (Gedep.) OVERTREFFEN ELK ANDER SOORT IN AANGENAME LIGGING EN SOLIDITEIT. HONDERDEN TEVREDENHEIDSBETUIGINGEN TER INZAGE

The Mayfair School of Dancing
 Juliana v. Stolberglaan 228 The Hague Telephone 70332
Privaatlessen — Clublessen
 Tea's en Afterdinner-dances in Engelsch milieu voor besloten club
 Vraagt inlichtingen aan de school s.v.p.

Kapitein Beijer, Genua vroeger bereikt dan aanvankelijk geraamd was, zoodat de meegekomen passagiers nog ruimschoots gelegenheid hadden aan wal een frissche neus te gaan halen. Bijtijds uit mijn, dicht bij de haven gelegen — zeer aanbevelenswaardig — „Bristol Hotel”, naar boord stappende, vond ik het schip dan ook zoo goed als door allen verlaten, wat mij, bij de eerste kennismaking, niet bepaald den indruk van gezelligheid gaf. Daarentegen had ik toen gelegenheid om rustig alles op te nemen; mijn hul, welke ik reeds vóór het vertrek van het schip uit Amsterdam, geïnspecteerd had, op te zoeken en er, op mijn gemak, mijn koffer uit te pakken, het een en ander te ordenen, zonder daarin door lastige schommel- en schudbewegingen gehinderd te worden.

De vriendelijke hofmeester, een reus van een man, die later bleek een groot kindervriend te zijn — er waren in de tweede klasse alleen reeds dertig kinderen tusschen de 1 en 12 jaar, terwijl er onderweg nog eentje bij geboren werd — overhandigde mij dadelijk een stapel brieven, tegelijk met een grooten ruiker welriekende rozen en anjelieren, lieve attenties van goede vrienden uit Holland, mij door tusschenkomst van den heer Hozan, den zeer behulpzamen agent der Mij. „Nederland”, toegezonden. Wat maken die bloemen op den uit Europa vertrekkenden, toch altijd eenigszins droef gestemden reiziger, juist dan een heerlijk hart-verkwikkenden en tegelijk-verwarmenden indruk!

Toen langzamerhand de passagiers in troepjes, allen beladen met pakjes uit de op kooplustigen ingerichte stad Genua terugkwamen, bleek mij hoe overvol de boot was, voornamelijk met jonggetrouwde paartjes, jongelui, „handschoentjes” en van verlof terugkeerenden, een vroolijk gezelschap, dat soms zelfs wat al te luidruchtig was voor de uitteraard toch altijd zeer heperkte scheepsruimte, waar men elkander moeilijk ontwijken kan. Ik kreeg den indruk, dat de meesten samen nu eens flink „de bloemetjes buiten wilden zetten” vóórdat zij in Indië, soms in afgelegen eenzaamheid, zich aan den harden arbeid zouden zetten. Pijnlijke klonk mij hun roep tot de ons tegemoet varende schepen: „Julie gaan in de goede richting!” Daar ik juist in mijn reis naar Indië de vervulling zag van een lang gekoesterden wensch: om mijn geliefd geboorteland, dat ik als kind verlaten en waaraan ik de prettigste herinneringen had, weer te zien, was ik 't natuurlijk heeltemaal niet met hen eens. Die uitroep deed mij opnieuw beseffen hoe noodig 't is, dat Europeanen niet dan met een massa idealen, vooral van geestelijk maatschappelijken aard, de groote reis aanvaarden, niet blind voor de werkelijkheid, die zij er zullen aantreffen, maar vol heilige ambitie om het hunne bij te dragen tot vermeerdering van het algemeen welzijn, niet alleen op materieel en intellectueel, maar bovenal op cultureel gebied.

Die opgeschroefde vroolijke stemming aan boord werd nog verhoogd door de aanwezigheid van een Duitsch strikje, dat beurtelings in de eerste en tweede klasse gedurende den geheelen dag zijn eentonig moderne dansmuziek deed hooren; voor niet-danslustigen soms werkelijk een pijniging, te meer daar afwisseling daarin alleen bestond uit gramfoon-muziek, dezelfde danswijsjes nasaal weergevend tot laat in den nacht! Dank zij een uit de passagiers gekozen feestcommissie, die goed regeland en organiseerend optrad, bleef de algemeene opgewektheid aan boord heerschen tot het einde der reis. Het weder werkte ook bijzonder mede, zoodat er weinig zeezieken waren. Toen 't in de Straat van Messina begon te spoken, deed ik de ondervinding op, dat geen der mij aangeraden anti-zeeziektmiddeltjes doeltreffend is, doch dat men toch vrij spoedig zich gewennen kan aan de buitengewone schommelbewegingen, als men zijn aandacht er maar niet aan wijdt. In 't ergste geval zich languit in een gemakkelijken stoel op het dek

te vleien, met den rug naar de zee gekeerd verdiepend in een mooi boek, is mij gebleek het beste middel tegen die lastige kwaal te zijn. Ook de telkens gewijzigde vergezichten en zijn een heilzame afwisseling. En die onvergelijkelijk schoone maannachten!

Toevalligerwijze werden ditmaal door de „de Witt” de meeste landingsplaatsen tegen avond aangedaan, zoodat wij den volgenden morgen vroeg vertrekkende het voordeel hadden van en stad zoowel bij kunst- als bij zonsverlichting hebben kunnen bewonderen. Ter afwisseling soms dagelang, onafgebroken zeegezichten bel gewaardeerd, echter niet door hen, die gewoond hadden op een dag passagieren aan wal.

De langzame vaart door het Suez-kanaal, aan beide zijden het uitzicht op de onafzienbare woestijn in telkens verschillende belichting en feering, had voor mij een groote bekoring. Net ik de sierlijke gestalte en bewegingen voor mij een slanke, in donkere lampen gehulde Arabische vrouw, die eenzaam, slechts door een klein groepje en een trouwen hond vergezeld, langzaam oever, scherp tegen 't lichte zand afstekend, schip geruimen tijd volgde, kruimeltjes bedekt van onzen overdadig voorzienen disch. En dan spaarzaam over de woestijn verspreide menselijke nederzettingen, schamele, daarom juist schilderachtige huisjes en in de nabijheid daarvan kudden van kameelen, die in hunne bij het passende tinten en houdingen zeker een niet onbeder artistieken indruk maken. Dit alles bij een lichting van zonsop- of -ondergang is waarlijk beschrijffelijk indrukwekkend! Dergelijk genot goet al het minder aangename van een zee- en

Gelukkig was de temperatuur aan boord, niet in het Suezkanaal als in de Rode Zee, niet gewoond warm en ging alles zoo voorspoedig gelijk.

Het Sint Nicolaasfeest, dat ter hoogte van bang gevierd werd, bereidde, vooral aan de kinderschaar, aan alle drie de klassen gezamenlijk een groote vreugde. Wij hadden een echten schop aan boord, het hoofd van een achtal Javanenbroeders, door de Katholieke Missie uitgezonden voornamelijk naar de binnenlanden van Borneo.

Toen tegen den avond ons de eerste lichtjes Sabang tegenschitterden, popelde mijn hart, dat nu eindelijk, werkelijk voet aan wal zou zetten mijn eigen Indië, hetgeen dan ook voor de dauw geschiedde.

Hoe zalig zijn die Indische, vroeger schemerigen, als de ontwakende natuur, als geladen is, wat de Oosterling Prana noemt, de levensgeest, ziel van ware levensgenieting!

Welk een jubelend gevoel doortrilde mij wederzien der Indische bloemen: de gloeiend rood *Kembang spatoe*, de zachtgeurende, blanke met de oranje vlamme *merak*, speelgenooten van mijn jeugd! Bij handenvol plukte ik ze om er tafel aan boord mee te versieren, wat op de mijner medepassagiers een vreemden indruk maakte, te maken, daar zij niets bijzonders zagen in voor hen zoo alledaagsch gewone tropische producten.

Ook de van ouds bekende Indische geluidjes kirren van de *perkoetoet* (tortelduif), het ruisen van den kampongjongen op zijn karbou gezelede *de tijjak* en de *tokké* (hagedissen), de Indische ren van klapperolie, van geroosterde *sate* (aan stokjes geregen stukjes geitvelees), ontheerden smaak van saprijke vruchten als *pompelnoes* en *mangistan* deden mijn Indisch onzegbaar goed!

In steeds sterker gespannen verwachting de reis naar Batavia voortgezet. Omtrent de indrukken, bij aankomst aldaar, een volgende maal.

Malang, 24-1-25.

Garage en Stal „WITTEBRUG”
 M. TH. VAN 'T SANT
Badhuisweg 245 Telefoon 50353

Luxe Auto Verhuuronderneming, ook per maand
 Rijpaarden per uur f 2.50, per maand f 100.—
 Pension Stalling paarden . . . f 2.75 per dag

GODELINDESCHOOL TE HILVERSUM
 LAGERE SCHOOL VOOR JONGENS EN MEISJES
 MIDDELBARE SCHOOL VOOR MEISJES.
 Prachtige, gezonde ligging. Kleine Klassen.
 Prospectus op aanvraag.
 De Directrices:
 G. J. THOMASSEN, Ministerpark
 E. J. F. SCHMIDT, Heuvellaan 6.

's-Gravenhaagsche Begravenis-Onderneming

G. LOOLJE, Tasmanstraat 57, DEN HAAG

Telefoon 33788 - Postrekening 46391

Een Oranje-Nassau Museum.

Point n'est besoin d'espérer pour entreprendre ni de réussir pour persévérer.

De herinnering aan het genotene is een genot wie zal niet met genoegen terugdenken aan de Oranje-Nassau Tentoonstelling¹⁾ van September 1923 in de Gothische zaal te 's-Gravenhage, waar veel moois en merkwaardigs was bijeengebracht, hebbende op de geschiedenis van ons land, zoo nauw verbonden met de lotgevalen van het Nederlandsche volk in den loop der eeuwen, sedert de afzwering van Philips door de Generaal in 1581 tot den huidige dag.

Wat overdadig veel aanschouwde men op die tentoonstelling, op volledigheid van gegevens, die beeld hadden te geven van het leven van de Oranje-Nassau van het huis van Oranje-Nassau maakten de kunstenaars dier tentoonstelling ook geen aanranding.

De namen ter gelegenheid van het Regeeringsmuseum van H. M. de Koningin het initiatief tot houden dier tentoonstelling en wisten met een zwaartewerdigen spoed, in korten tijd, ons een beeld van de Nederlandsche geschiedenis voor oogen te geven, dat in bijzondere mate de belangstelling van ons volk en ook verre buiten de grenzen van ons land de aandacht van zeer velen heeft getrokken.

„Klein maar rein” mocht zeker op die tentoonstelling worden toegepast, maar wat daar in de Gothische zaal bijeen was, is in alle richtingen verdwenen, om zelfs geen achter te laten.

Alleen de herinnering blijft ons over en, wat waardig is, het sedert meer en meer openbare belang om dat stuk Nederlandsche geschiedenis levend vorm te mogen behouden in een daarvoor op te richten museum, waar het door gesta-uitbreiding een nationaal bezit zal kunnen worden van wezenlijk zedelijke waarde op ge-eendkundigen grondslag.

Wat zullen dan niet velen zich geroepen gevoelen om een museum te „cajoleeren” door het in te geven of door het schenken van voorwerpen voor de verzameling, die van wezenlijke belang zijn voor het doel, dat men zich oogen heeft gesteld.

Het doel van het zich reeds in de twee laatste maanden van het vorig jaar gevormd hebbend Bestuur van de Vereeniging „Oranje-Nassau Museum” is n.l. kort en bondig: om in overeenstemming met het denkbeeld, aan de Tentoonstelling op grondslag gelegd, een museum te stichten, dat

1) Samen gesteld door de Vereeniging Oranje-Nassau Tentoonstelling. (Goedgekeurd bij K. B. van 26 Juni 1923, No. 93).

Zie voor Bestuur en Comité van Uitvoering den uiteen Catalogus van die Tentoonstelling. De ziel dier tentoonstelling was hare onvermoeide Voorzitter Mr. E. A. Bik, de bekende Haagsche figuur, die zoo gelooft en met groote bekwaamheid de ontwikkeling van den Haag en wat daarmee in nauw verband behartigt.

gens een door Minister de Visser gehouden rede op 10. ten rechte, deze tentoonstelling als de bekroonde alle andere in de maand September 1923 en gehouden expeditie te beschouwen. — Zie tijdschrift „Oranje-Nassau-Tentoonstelling” in de Rotterdamse Courant van Zaterdag 29 September 1923, Ochtendblad B, bldz. 2.

Mr. A. J. E. A. Bik, Voorzitter; Dr. N. Japikse, Voorzitter; Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteijn; Mr. I. Duparc; Mr. E. J. Thomassen à Thuessink; Jhr. H. J. Repelaer van Driel, Penningmeester; Mr. Dr. A. B. G. M. van Ryckevorsel; Mr. A. Secretaris. Dit Bestuur werd gekozen uit de der oude vereeniging, met toevoeging van den H. W. G. Ras als adjunct-Secretaris, Nieuwe Park-33.

WEEFSCHOOL „SMEDA”
MARGARETHA VERWEIJ
AMSTERDAM DEN HAAG BLARICUM
Candweefwerk Egyptisch vlechten
Raffia werk
LESSEN EN CURSUSSEN

de ontwikkelingsgeschiedenis van het Huis van Oranje-Nassau, in het bijzonder in zijn verhouding tot het Nederlandsche volk, zal laten zien, alsoo een verz meling bijeen te brengen van voorwerpen, schilderijen, oorkonden, penningen, boekwerken, enz., welke naast een dynastisch, veeleer een historisch karakter zal dragen.

In dit verband mogen wij dan ook van harte met de woorden instemmen in een dezer dagen verschenen opstel van Christelijk-Historische zijde („Zuid-Hollander”) luidende als volgt:

„Van de grootste beteekenis voor de volkskracht en voor de vaderlandsche gedachte moet het ongetwijfeld worden geacht, dat ons volk leve bij de herinnering aan wat onder Gods leiding de band tusschen Oranje en Nederland zoowel bij de wor- ding van onze zelfstandigheid als in den loop der eeuwen heeft beteekend.”

Waar die beteekenis, „in den loop der eeuwen”, ontegenzeggelijk samengaat met de beteekenis van den band tusschen Moederland en „de deelen des Rijks buiten Europa”, daar kan de Vereeniging „Oost en West” de plannen tot oprichting van een Oranje-Nassau Museum niet anders dan met groote vreugde begroeten.

Immers de Vereeniging „Oost en West” beoogt, zooals algemeen bekend, het voortdurend versterken van den band tusschen Nederland, Oost- en West-Indië en het bevorderen van gemeenschappelijke belangen, en wel die van Oost- en West-Indië in het bijzonder.

Het Bestuur der Vereeniging Oranje-Nassau Museum kan reeds daarom van onzen steun en van onze belangstelling verzekerd zijn en willen wij volgaarne de belangen der Vereeniging bij de leden van „Oost en West” warm aanbevelen, hetgeen wij reeds bij dezen doen.

Gelegenheid tot toetreding tot de Vereeniging Oranje Nassau Museum bestaat hetzij als lid tegen eene jaarlijksche contributie van minstens f 2.50, hetzij als begunstiger tegen eene jaarlijksche contributie van minstens f 10.—, hetzij als stichter door het schenken van een bedrag van minstens f 100.— ineens.

Men kan zich als lid enz. aanmelden bij het Secretariaat der Vereeniging Nieuwe Parklaan 63, den Haag. Voor Nederlandsch-Indië bij den heer J. W. Roessingh van Iterson, Tandjoenglaan 51, Weltevreden; voor Suriname bij den heer F. Oudschans Dentz te Paramaribo; voor de Nederlandsche Antillen bij den heer I. H. Pernet Gentil te Curaçao.

A. R. v. O.

Studie-Commissie der Vereeniging „Oost en West”.

Jaarverslag over 1924.

De samenstelling dezer Commissie was aan het eind van het jaar als volgt:

De Heeren G. J. Oudemans, voorzitter; Prof. Dr. C. Snouck Hurgronje, onder-voorzitter; F. H. A. van der Brugh, secretaris. Leden: Mevrouw E. van Deventer—Maas; voorts de heeren: Ir. J. André de la Porte, H. D. J. Apituley, Dr. C. W. Th. Baron van Boetzelaer van Dubbeldam, Prof. J. C. van Eerde, Ir. J. Th. Gerlings, Prof. Ir. J. Haringhuizen, Prof. Dr. G. A. J. Hazeu, Mr. A. M. Joekes, W. C. Ketelaar, Dr. H. D. Tjeenk Willink en Dr. C. Vinkesteyn.

De heeren Gerlings, Joekes en Ketelaar, vertegenwoordigers in het „Centraal-Comité voor de Opleiding van Indische Jongelieden in Nederland”, onderscheidenlijk van de Tjandi-Stichting, het Max Havelaarfonds en de Nederlandsch-Indische Onderwijs- en Studiekas, zijn als zoodanig lid der Commissie. De heer Ir. J. André de la Porte trad in den aanvang van het jaar als lid van de Commissie toe.

HEEREN MODE ARTIKELEN G. DE VRIES - REINKENSTRAAT 36

SPECIALITEIT IN HEEREN HOEDEN OVERHEMDEN EN DASSEN

Drogisterij „De Korenbloem”

WED. G. BOLAND

Lijsterbesplein 1 - Den Haag - Tel. 35514

is Uw beste adres voor Spécialité's, Parfumeriën, Toilet-artikelen, Gummi, Bed-, Wagen- en Wiegzeilen, Badmutsen, Babyweegschalen, Ondersteken, Windkussens te huur

Ruim gesorteerd in Yardley-artikelen. Wijn-Depôt

Stofzuiger „Electrolux” te huur à 25 ct per uur, 8 uur f 1.50

Thuisbezorgen zonder prijsverhooging.

Gerrouwé
Leist

**TAFELGEREI
en SERVIEZEN**

Vraagt Prijscouranten

Fa G. v. WILLEGEN & ZN
HAVENKADE 4-6 TEL. 50844
SCHEVENINGEN

Haarlem en Omstreken

Fa Th. A. KLINKHAMER APOTHEKER

KONINGINNEWEG 69, hoek Jordensstraat - HAARLEM
TELEFOON 1596

Allop. en Homoeop. Geneesmiddelen
Verbandstoffen, Spécialité's

Bronwateren (Natuurlijk en Kunstmatig)

Zeer spoedige bezorging

VERZENDING NAAR INDIË ONDER GARANTIE

STOEL'S WONINGBUREAU BLOEMENDAAL

VRAAGT GRATIS WONINGGIDS EN INLICHTINGEN

Firma ANT. CASSEE & ZOON

Woninginrichting

KERKPLEIN 10-12 TEL. 22260
BLOEMENDAAL

Comestibles- en Delicatessenhande JACQUES PIJL, Cuisinier

BLOEMENDAAL
Bloemendaalsche Straatweg 28-30 Telef. 22262
Zijweg 22 OVERVEEN Telefoon 2095

HOTEL-RUBRIEK

AMERSFOORT

Hotel-Café-Restaurant „Monopole“

Vis à Vis Station - Telef. Interc. 41
Directeur STREEFKERK TEN KLOOSTER, Lid der Ver. „Oost en West“

BLOEMENDAAL.

BESCHIKBAAR.	Hotel „RUSTHOEK“ Bloemendaal REIJNDERS, Prop. Lid der Ver. „Oost & West“
--------------	---

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankpl. 2, Den Haag, Tel. 11486. Dir. bij Schev. B. Str. k. en w. op delegeerk.	PENSION „QUIST“ Stadhoudersplein 17-19 Tel. 51523
---	---

Hotel Rest. „DUINOORD“ Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. OOSTERWIK & V. L. LUUR	Pension „VAN ARNHEM“ 77 Gr. Hertoginnelaan Tel. 30965. Kamers beschikbaar.
--	---

Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen.	VILLA GRETHALIA Pension Stouthamer L. de Colignyplein 14 kamers met volledig pension vanaf f 50.— per maand.
---	--

Restaurant RITZER, Park- straat, Telefoon 13903, Menu f 1.25, Soep, Scho- tel naar keuze, Pudding.	BESCHIKBAAR.
---	--------------

BESCHIKBAAR.	Huize „Elisabeth“, Valken- boschkade 670 en 672. Familie-Pension voor Dames en Meisjes.
--------------	--

BESCHIKBAAR.	Pension W. WILLEKE, Lu- beckstr. 57-59, Den Haag Fam. Pens. Ref. van voor- aanst. Ind. Fam. voorh.
--------------	---

ROTTERDAM.

BESCHIKBAAR.	BESCHIKBAAR.
--------------	--------------

Hotel Pension v. d. Laar

GEVERS DEYNOUTWEG 91 TELEFOON 52564

Prachtig en rustig gelegen tegenover het groote badhotel „Kurhaus“, één minuut van het strand en bij de haltes der trams naar Den Haag en Rotterdam.

Stroomend water. Electricisch licht.
Pensionprijs vanaf f 5.— per dag per persoon.

Bij lang verblijf conditiën nader overeen te komen.
Het geheele jaar geopend. Auto-Garage bij het Hotel
Aanbevelend J. J. V. D. LAAR, Eigenaar.

MAISON BLOM

2e Schnytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

Het adres voor
Diners aan huis bezorgd

Pension Mevrouw OP 't HOLT

KRULLELAAN 37 ZEIST.

Munt uit door goede keuken
en billijke prijzen

Wordt door goeode Indische Familie's aanbevolen.

Holl.-Indisch Restaurant „NOBACK“

Sweelinckstraat 158 Telefoon 36257

Tevens uitzending van Holl. en Ind. Diners.
Rijsttafel . . . vanaf f 1.25, f 1.50, f 2.— en hooger.
Holl. Diners . . . vanaf f 0.70, f 0.95, f 1.25 en hooger.

Beleefd aanbevelend, MEVR. NOBACK
Pension Restaurant
Jacob Hopstraat 1 Sweelinckstraat 158

Ringers Cacao

1ste klasse Ned. Fabrikaat RINGERS - Rotterdam
Alkmaar

Gedelegeerde der Studie-Commissie is de Heer J. C. Hietink. De tweede gedelegeerde, de Heer J. B. Visscher, is wegens vertrek uit Den Haag op zijn verzoek op 1 Januari 1924 ontslagen, doch werd wegens bezuiniging niet vervangen.

Vergaderingen hadden plaats op 2 Februari, 10 Mei, 6 September en 1 November.

Omtrent de verrichte werkzaamheden der Commissie zij vermeld, dat ook wederom in dit jaar belangrijke vraagstukken op het gebied van opvoeding en onderwijs der Indische jongelieden aan de orde en c.q. in behandeling kwamen. Zoo werd door den voorzitter en de heeren Gerlings en André de la Porte een voorstel uitgewerkt ter oprichting van eene vereniging, ten doel hebbende studietochten voor studenten uit Nederlandsch-Indië te organiseren. Het behoeft wel geen betoog dat een dergelijke vereniging, mits goed opgezet, in hooge mate ten goede moet komen aan de ontwikkeling der Indische jongelieden, voor wie uiteraard toetsing van praktijk aan theorie veel grooter waarde moet hebben dan zulks reeds voor de Nederlandsche jeugd het geval is. In het volgende jaarverslag hopen wij daaromtrent meer te kunnen mededeelen.

Om niet in herhalingen te vervallen van andere verslagen, worde met de vermelding van dit ééne, maar belangrijke punt volstaan; de vraagstukken toch, welke het arbeidsveld der Commissie bestrijken, zijn voor een goed deel van voorbereidende aard en leveren uit dien hoofde de stof voor de op de vergaderingen te houden beraadslagingen, welke uitkomsten in de bedoelde verslagen tot uiting komen.

Tot de verdere werkzaamheden der Commissie behoort de zorg voor het Tehuis voor Indische studenten. Zooals bekend mag verondersteld worden, is dit Tehuis op initiatief der Studie-Commissie door het Ministerie van Koloniën gesticht, doch heeft zij de verdere exploitatie daarvan op zich genomen. Zij heeft daartoe eene Commissie van Beheer benoemd, terwijl aan het hoofd van het Tehuis stonden bovengenoemde Heer Hietink als uitwonend Directeur en Mevrouw J. A. M. van Overeem—van Arkel als inwonende Directrice. Deze laatste is den 5en Augustus 1924 overleden, terwijl in haar plaats is benoemd Mevrouw H. K. S. Keus, die hare functiën den 15en November d.a.v. aanvaardde.

Tot bijstand van den directeur werd met ingang van 1 Januari 1924 als administrateur van het Tehuis benoemd de Heer A. Meijer, oud-inspecteur van het Inlandsch onderwijs in N.-I., die, voor zover zijne eigenlijke werkzaamheden hem dit toelaten, den Heer Hietink ook zooveel mogelijk helpt met zijn arbeid als gedelegeerde der Studie-Commissie. Gedurende de ontstentenis der directrice, van Augustus tot medio November, trad hij geheel in die functie op, waarbij hij tijdelijk zijn intrek in het Tehuis nam.

Nog zij aangeteekend, dat het Steunfonds voor Studeerenden uit West-Indië, tot de oprichting waarvan de Studie-Commissie in 1922 den stoot gaf, door zijn geringe kapitaalcrachtigheid, nog niet zóó kon voldoen, als de stichters zich dit voorgesteld hadden.

Ten slotte een woord van waardeering voor den Heer Hietink, gedelegeerde der Commissie, voor de loffelijke wijze, waarop hij zijn verantwoordelijke en thans zoo omvangrijke taak blijft verrichten, daarin met teowijding ter zijde gestaan door den Heer Meijer.

's-Gravenhage, 29 Januari 1925.

De Voorzitter,
G. J. OUDEMANS.

De Secretaris,
F. H. A. VAN DER BRUGH.

Leden van O. en W., eet steeds

KLINK'S FIJNE BELEGDE

BROODJES

PEKELVLEESCH RO-STEEF HAM, ENZ.

Aanbevelend, W. F. KLINK,

Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 17311

Wordt ook thuis bezorgd.

TELEFOON 2353 TELEFOON

„GARAGE ARNHEM“ Utrechtseweg 156, ARNHEM

LUXE VERHUURINRICHTING

Electrische Reparatie-inrichting. Levering van elk merk Auto, Motor of Rijwiel. Stalling, Boxes, Benzine Pomp, Stock Goodyear Banden. — Free air station.

J. F. BLOMMESTIJN

TELEFOON 2353 TELEFOON

Koningin Wilhelmina Jubileum Stichting. 1)

Prijsvraag No. 1, 1925.

De Koningin Wilhelmina Jubileum Stichting langt een uitgebreid, nauwkeurig, klinisch-mogelijk bacteriologisch — onderzoek naar de spreiding en naar het voorkomen der tuberculose in een bepaalde in Nederlandsch Oost-Indië wonende, doch vrijlevende bevolkingsgroep, in haar geheel tenminste 2500 personen, mogelijk in familie- en gezinsverband te omvat.

De antwoorden op deze prijsvraag, in het Nederlandsch gesteld en in duplo getikt, moeten aan adres van den Secretaris van het Bestuur der Koningin Wilhelmina Jubileum Stichting zonden worden vóór of uiterlijk op den 1 Maart 1927.

Het manuscript mag den naam van den schrijver niet vermelden. Een verzegeld couvert, waarin naamkaartje van den schrijver, aan de buitenzijde voorzien van een kernspreuk, wordt aan het manuscript gehecht en dient als kenmerk van ingezonden antwoord.

Zoo mogelijk op den 31sten Augustus 1927 het oordeel over de ingekomen antwoorden bekend gemaakt.

Een gezamenlijk bedrag van f 10.000.— (tien duizend gulden) is ter beschikking gesteld om zijn geheel of in gedeelten als prijzen toegekend worden.

Alle bekroonde manuscripten worden het Bestuur der Koningin Wilhelmina Jubileum Stichting toegezonden.

Namens het Bestuur,

De Voorzitter,

w.g. Mr. K. F. CREUTZBERG

De Secretaris,

w.g. Dr. A. J. F. OUDENDAAL

Kramat 95. — Weltevreden

1) Bij gelegenheid van het 25-jarig Regeeringsjubileum van Hare Majesteit de Koningin zijn door gezetenen van Ned-Indië gelden bijeengebracht om aan Hare Majesteit aan te bieden huldeblijken. Hare Majesteit is ten aanzien dier gelden beslist zouden worden aangewend in het belang van de Koningin Wilhelmina Jubileum Stichting, die de rente van het kapitaal (ongeveer f 460.000) zal besteden ten bate van het geneeskundig-wetenschappelijk onderzoek van volksziekten en van bestrijding daarvan. Den 29en Maart 1924 werd de bedoelde stichting in het leven geroepen.

Red. Kol. Weekb.

Van Week tot Week.

24 FEBRUARI—2 MAART.

Wijziging van het Regeerings Reglement. De Tweede Kamer is gereed gekomen met de behandeling de wet op de Staatsinrichting van Ned-Indië, die de Min. van Kol. het ontwerp in behoudende heeft gewijzigd, is de uitslag der later te houden eindstemming niet twijfelachtig.

De terugkeer der Indië-vliegers. De bemanning van de F VII keert na zijn Indischen zegetocht met de F VII naar Holland terug, welk schip den 24en Maart van Priok vertrekt. In Marseille gaan de vliegers van board en naar Parijs, vanwaar zij den 18en April met een vliegtuig naar Schiphol vertrekken. Op dien datum wordt in Amsterdam een receptie gehouden en zal des avonds een serenade worden gebracht.

Examens. Universiteit Leiden. Cand.-examen Indiërecht de heeren R. M. A. Sastro Amidjojo, Tjiang Hooy en Raden Mas Soe Ripto.

Archivaris Oostkust van Sumatra-Instituut. In de plaats van den heer W. H. M. Schadee, die als archivaris van het Oostkust van Sumatra-Instituut is afgetreden, is als zoodanig benoemd de heer M. J. L. van der Vliet, oud-agent der Nederlandsche Handel Mij.

Kasteel „Oud-Wassenaer“

Telefoon Kievit 571

15 minuten per Electr. Tram van Den Haag

Tramhalte Stoeplaan

Het geheele jaar geopend
Alle comfort Matige pension-prijzen

ZOUTMANSTRAAT 42 **DE RENTEKAS** 's-GRAVENHAGE

Effecten - Coupons - Rekening-Courant

Spaarkas renteverg. 4 pCt. Safe-Inrichting

Europesche landbouwnijverheid. De resident van Djokja heeft, behoudens bijzondere gevallen, het gewest voor verdere toelating en uitbreiding van de Europeesche landbouwnijverheid gesloten.

Gezondheidsdienst te Semarang. Aneta meldt dd. 25 Febr., dat te Semarang een gezondheidsdienst is ingesteld, waarvoor de Regeering f 48.000 subsidie geeft.

A. T. H. Winter. De majoor A. T. H. Winter, die geruimen tijd als leeraar aan de Hoogere Krijgsschool te 's-Gravenhage was verbonden en in Jan. j.l. in Indië is teruggekeerd, heeft ten gevolge van een val van zijn paard een been gebroken.

O. J. Nieuwenkamp. De schilder-tekenaar W. O. J. Nieuwenkamp heeft een nieuwe studiereis naar Indië ondernomen.

Indonesische studente aan de Rechtshoogeschool. Na de Algemeene Middelbare School doorlopen te hebben, volgt mej. Raden Roro Siti Taroeni Mihardjo thans de colleges aan de Rechtshoogeschool te Weltevreden. Ze is een dochter van Raden Taroeni Mihardjo, Indisch arts te Krawang. (Oedaya).

School te Soekaboemi. De opleidingsschool voor de politie te Buitenzorg en het centraal depôt van de gewapende politie te Soekaboemi zijn samengesmolten tot één inrichting onder den naam: „Opleidingsschool voor het personeel der politie”. Als hoofd dezer inrichting is opgetreden de heer G. Minderman.

B. A. Faubel †. Te Soerabaja is overleden de heer Th. B. A. Faubel, directeur van de spiritusfabriek Brantas, tevens waarnemend burgemeester van genoemde stad. (Aneta, 2 Maart).

F. de Does †. In den ouderdom van 67 jaar is te Haarlem overleden de heer H. A. F. de Does, gepens. majoor der artillerie van het O.-I. leger.

Indische faculteit te Utrecht. Een aantal professoren, leden van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid aan de Universiteit te Amsterdam, hebben een rekest gezonden aan den Minister van Onderwijs, K. en W., waarin zij Z.Exc. verzoeken zijne goedkeuring te onthouden aan de vestiging aan de Rijks-Universiteit te Utrecht van een aantal leerstoelen ter opleiding van bestuursambtenaren van Ned.-Indië.

Mr. I. A. Nederburgh verdedigt daarentegen in een vlugschriftje de voorgenomen vestiging.

Overzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Het instrument van het Gezag. De politie deelt klappen uit.

De politie moge in den loop der jaren aanmerkelijk verbeterd en verstevigd, zij is toch nog altijd niet voldoende berekend voor de nieuwe diensten, welke zij verband met nieuwe politieke verhoudingen heeft overgenomen. Ten eerste in haar tactisch optreden tegenover extremistische actie, ten tweede in haar feitelijke optreden tegenover zulke actie. Ter illustratie van de laatste noemt de Locomotief (24 Jan.) een aanhaling uit een artikel „De slappe hand” getiteld, in het „A. I. D.” geschiedkundig onder den indruk van het S. R.-relletje van Januari. Het hooren van de politie in vergadering wordt een gemakkelijke. De politie wordt daarvoor gesteld en dit is — betoogt „de Loc.” — een tactische fout. Men gooit het roer eens preventie naar repressie en bezige bij die repressie den sterken arm met volle kracht. De uitroep van de politie in de groote Indische steden is achteraan bij de ontwikkeling der stedelijke gemeenten. Wel is de politie in vele opzichten nieuw georganiseerd, maar zij is er nog niet op uit om de toenemende mensevenzamelingen, die in de groeiende centra kunnen ontstaan, gemakkelijker in bedwang te houden. Dit blijkt b.v. bij terreinopruiming, welke alleen met gebruik van een uitroep van politie-macht aan politiemansschappen gehandhaafd kunnen worden. Het blijkt ook bij samenscholen van opgewonden of recalcitrante massa's, welke het probleem stellen: maar laten begaan er met gummistok en sabel op in slaan? Het herinnert de beruchte „taptoe”, de sabel van een zenuwachtige politiemacht, die op den

Amsterdamschen Dam ruim baan probeerde te maken, en daartegenover wel eens waarnam op welke wijze het bereden wapen zulks doet, zal erkennen dat het laatste middel van de beide verre de voorkeur verdient. En dat zou het zeker in Indië ook. Drie agenten te paard hadden op den Grooten Postweg te Bandoeng binnen enkele minuten den communistischen optocht verstrooid.

„De Loc.” zou dus wenschen dat het politieel gezag werd bevorderd door juiste beperking en concentratie in het optreden der politie tegenover extremistische actie en tegelijk door moderniseering van het gezagsinstrument.

Aneta seinde aan het Dalavaansch Nwsbl. (26 Jan. M. O.) het verloop van nieuwe relletjes te Bandoeng, en aan de Deli Crt. (31 Jan.) de volgende beschrijving van een gevecht te Soemedang op den 30en Jan.:

Aldaar bestaat de Sarikat Hidjo of groene Sarikat, gericht tegen de Sarikat Rajal. Een bioscoop-eigenaar, die tot de S. H. behoort, verleent reductie aan zijn partijgenooten, hetgeen een doorn in het oog is der Rajatters. Deze zelten een relletje op touw met het doel de bioscoop binnen te dringen. De wnd. ass.-resident Van Aalen, vergezeld van drie veld- en drie gewone politiedienaren, sneide toe en beval den lieden uiteten te gaan, terwijl hij samenscholingen verbood. De menigte weigerde, waarop een Chinees, achter de massa staande, met een steen wierp naar den ass.-resident, die daardoor licht aan het hoofd gewond werd. Toen de politie daarop trachtte den Chinees te arresteeren, trokken de Sarikat Rajatters hun messen, waarna een algemeen mêlee ontstond. De veldpolitie trok den klemwang; de voorzitter der Rajatters kreeg een houw over den linkerarm, een Chinees een houw in den nek, den onder-voorzitter werd een been stukgeslagen, een andere Rajatter werd zwaar boven de oogen gewond. De 65 gewonden zijn in het hospitaal opgenomen, 90 personen werden gearresteerd, 40 andere zullen volgen. De Bandoengsche veldpolitie zond 10 man per motor ter assistentie naar Soemedang. De resident der Preanger betuigde zijn tevredenheid, dat de zaak met een zoo geringe politiemacht was afgehandeld. De strooming der Sarikat Hidjo, welke beschouwd kan worden als een reactie op de Sarikat Rajal, begint zich verder uit te breiden, o.a. in de districten Tjamis en Bandjaran.

Middelbaar Onderwijs-conferentie. Hooger technisch onderwijs.

De Java-Bode (23 en 26 Jan.) geeft een verslag van de conferentie te Batavia, gehouden door M. O.-autoriteiten. Men was eenstemmig getroffen door de algemeene klacht, blijkens de adviezen der school-directeuren, dat de belangstelling der ouders en verzorgers in het onderwijs minimaal is. Men was van oordeel, dat gestreefd moet worden naar bevordering van het contact tusschen school en huis. Ingevoerd zal worden een z.g. tusschenrapport, bedoeld als een waarschuwing voor de ouders, en hen tijd gevend om de leerlingen te laten bijwerken. De ervaring, op oudervergaderingen opgedaan, stemt niet tot groote verwachtingen, wat betreft de bevorderingen van het contact tusschen school en huis; niettemin heeft men het te Batavia weer beproefd. Overwogen werd of het instituut der klassevoogden bevorderlijk was voor de goede verhoudingen. De conferentie hechtte veel beteekenis aan het geven van gezamenlijke zanguitvoeringen. Algemeen werd het bekeurd, dat er buiten Bandoeng op de middelbare scholen zoo weinig aan sport en gymnastiek gedaan werd. De conferentie was overtuigd, dat ten aanzien van de gelijkmatige waardeering der leerlingen bij verhooging, op alle scholen de grootst denkbare nauwgezetheid betracht wordt. Geconstateerd was, dat het percentage der geslaagden voor de eindexamens der H. B. S.-en belangrijk lager was, dan volgens de voorafgaande rapporten verwacht kon worden. Bij een onderzoek, ingesteld op elke school afzonderlijk, bleek evenwel, dat het percentage bevorderden, hoewel in absolute zin onbevredigend, relatief niet lager was dan in Holland. De conferentie was van oordeel, dat de afschaffing van het toelatingsexamen een groot nadeel voor het Middelbaar technisch onderwijs beteekende.

De technische hoogeschool te Bandoeng werkt reeds eenige jaren en haar eerste ingenieurs werden afgeleverd en vonden betrekkingen, hoewel niet in bepaalde ingenieursplaatsen. Zij hebben dus nog geen gelegenheid gehad, in de practijk van bijzondere capaciteiten, verkregen door hun studie, blijk te geven. Er gaan ten aanzien van hooger onderwijs steeds meer

BIJ VESTIGING

te 's-GRAVENHAGE uit Oost- en West-Indië, is het vertrouwdste adres voor RUND-, KALFS- en VARKENSVLEESCH bij

G. J. VAN 'T RIET
KRANENBURGWEG 91, TELEF. 50854

Bijzondere Verkoop-Tentoonstelling van Werken van verschillende bekende Meesters TEGEN ZEER LAGE PRIJZEN.
Th. Baumgartner, W. Thony, J. L. Jongsma, H. Dekker, Chr. Soer, Stengelin, A. J. Zwart, J. v. Rossum, P. de Regt, E. Moll, M. v. Waning, G. Munthe, B. Viegars, B. Brouwer, T. Offermans, W. Wijens, C. Koppenol, Henricus en J. Leurs, gedurende de maand October, in de KUNSTZAAL ZEESTRAAT 65a naast Panorama Mesdag
Dagelijks van 10 tot 5 uur Toegang Vrij

Melkinrichting „HET ZUIVELHUIS”

Dagelijksche bezorging door de geheele stad van Melk en alle Zuivelproducten.

Scherp concurrerende prijzen.

Adres: Westerbaanstraat 26-28 • Telefoon 33512

Rij-Onderricht
Pensionstallen
Handel in Luxe Paarden
Duinstr. 6 : Tel. 50016
... SCHEVENINGEN ...

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

Dames- en Heerenkleermakerij H. C. ZIECK van Slingelandtstraat 154, bij het Fred. Hendrikplein TEL. 52298 - DEN HAAG

Vraagt mijn uitgebreide collectie in Whipcord en Tropical Prima Stoffen. Billijke prijzen. Heeren Costumes v.f. 1 60.- Dames Costumes v.f. 1 70.- Atelier v. Reparatie, Keeren, Chem.-Reinigingen en Oppersen

H. HELMERS
BONISTRAAT 31 TEL. 14644
'S-GRAVENHAGE

In COMESTIBLES en KOLONIALE WAREN

P. VERSCHRAGEN
KLEERMAKER

1ste Klasse Coupe en Afwerking
Uitsluitend ENGELSche STOFFEN

LEVERT TEVENS ALLE VOORKOMENDE UNIFORMEN

Thomsonlaan 209 • DEN HAAG • Tel. 30343

ROESTBAAR STAAL

Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aan- door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank noodig. Alleen afwasschen. Voordeelige prijzen
Het Ideaal voor de Tropen
WANDERIE'S STAALWARENHANDEL
No. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
Alleen in de grootste sortering verkrijgbaar

GALERIES DE FRANCE
 FAHRENHEITSTRAAT 745
 Bereikbaar met Lijn 3-7-12

AFDEELING
DAMESKLEEDING
 LINGERIES
 HOEDEN
 EN KOUSEN

UIT DE VERTE

stelt de Radio U in staat de Savoy-Havanah Band te Londen te hooren
VAN DICHTBIJ
 kunt U echter de RUSSIAN NORTH STAR hooren in het
PALAIS DE DANSE
 Bezuidenhout II - Den Haag
 Orchestre the Russian North Star Jasz Band. Dir. GEORGE NANCKCHOUNIAN.
 Elken Zaterdag en Zondag Matinée v. 3.30 tot 5.30 u.

E. J. VAN WESSEL
 FREDERIK HENDRIKLAAN 68-70

VLEESCHHOUWERIJ
 RUND-, KALFS-, VARKENS- EN LAMSVLEESCH
 FABRIEK VAN TOEBEREIDE WORST- EN VLEESCHWAREN. UITSLUITEND 1e KWALITEIT INLANDSCH VLEESCH
 Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.
 Dagelijksche bezorging in Den Haag en Omstreken.
 Prompte en vlugge bediening.
 TELEF. 53634 (3 lijnen) :- DEN HAAG.

Schoenenmagazijn H. B. M. WEIJERS
 164 VAN SPEJKSTRAAT 164

Ontvangen de nieuwste modellen
Linnen Schoenen in bruin, wit en zwart, f 4.50.
Gymnastiekschoenen in alle maten van f 1.25 af.
Reis pantoffeltjes in alle kleuren à f 0.85.
 PRIMA KWALITEIT - LAGE PRIJZEN.
 Speciaal adres voor verzending naar de Tropen.
164 VAN SPEJKSTRAAT 164
 TUSSCHEN VAN DIEMENSTR. EN TASMANSTRAAT

ONDERLINGE LEVENSVERZEKERING VAN EIGEN HUIS

Hoofdkantoor: 's-GRAVENHAGE, Kortenaerkade 3. Bijkantoor: BATAVIA, Voorrij

Gunstige Tarieven en Verzekeringsvoorwaarden.

Vraagt deze tarieven en gij zult Uwe levensverzekering sluiten bij de O. L. V. E

geruchten over ernstige plannen, Indië met nog meer faculteiten te verrijken, om ten slotte te geraken tot een volledige universiteit. Het Soerabajasch Hbl. (27 Jan.) staat er nog weinig geestdriftig tegenover, vooral nu het blad van meer dan één zijde vernam, hoe de Bandoengsche ingenieurs hun opleiding krijgen. Dit geeft het blad aanleiding, er nog eens ernstig voor te waarschuwen, niet te hard van stapel te loopen met de uitbreiding van universitair onderwijs en eerst nog maar eens de resultaten af te wachten van hetgeen wij thans hebben. Het zou kunnen zijn, dat toch nog zou blijken, dat de met zoveel enthousiasme gestichte Indische hoogeschoolen niet kunnen geven, wat er van verwacht wordt, o.m. omdat de in Indië bestaande onderbouw niet aansluit bij deze a. h. w. in de lucht hangende instellingen.

De rijstsituatie rondom den Pacific. Het luiaardsvoedsel.

Als hoofdonderwerp voor het in 1926 in Japan te houden Pan Pacific Congres is gekozen: *de rijstsituatie in de Pacificlanden*. Het Bataviaasch Nwsbl. (27 Jan.) geeft in extenso weer de zeer belangwekkende rede over bovengenoemd onderwerp, door dr. Cramer gehouden op het voorgaande Congres te Honolulu.

Rijst is uit drieërlei oogpunt het belangrijkste voedsel voor de volken rondom den Pacific, n.l. uit een oogpunt van *consumptie*, van *productie* en van *handel*. Tenminste 500 miljoen menschen in den Pacific voeden zich hoofdzakelijk met rijst. De gezamenlijke productie der Pacific-landen bedraagt circa 60 tot 70 pct. der wereldproductie. In Ned-Indië wordt 4.000.000 ton geproduceerd en nog ongeveer 15 pct. der jaarproductie ingevoerd. Siam en Indo-China voeren rijst uit; ook Burma, doch dit valt buiten den Pacific-ring. Californië voert jaarlijks 200.000 ton rijst uit. De uitvoerhandel ontstond nog maar betrekkelijk kort geleden door den snellen bevolkingsgroei, terwijl de uitbreiding van het rijstareaal met dien groei geen gelijken tred heeft gehouden. Tot heden voelden wij in Ned-Indië van deze ongelijkheid weinig, omdat onze export van verschillende artikelen zoo groot was, dat de geïmporteerde rijst gemakkelijk kon worden betaald. Op den langen duur zullen de landen, welke rijst uitvoeren, den export opvoeren; in Indo-China o.a. is men bezig met een grootsche verbetering van de irrigatie. Diverse nuttige gegevens zijn reeds beschikbaar, doch over meer volledige gegevens behoort beschikt te worden. Dr. Cramer hoopt, dat de in 1926 in Japan te houden conferentie der rijstsituatie een van de onderwerpen van bespreking zal uitmaken en dat alle vertegenwoordigers daar welbeslagen ten ijs zullen komen, zoodat een algeheel overzicht over de rijstsituatie in den Pacific kan worden verkregen, hetgeen voor alle betrokken landen van het grootste belang is. Thans drijven wij voort zonder vast doel, terwijl gevaar bestaat, dat men den een of anderen tijd voor een grootere of kleinere rijstscharschte zal staan. Dr. Cramer gelooft dat een meer ernstige bestudeering van dit vraagstuk zeer veel tot voorkoming van een dergelijke gebeurtenis zal kunnen bijdragen.

De Java-Bode (27 Jan.) citeert uit „The Dutch East” van J. Macmillan Brown o.m. het volgende over den *sagopalm*: „Ik heb het gezien,” schreef hij, „hoe een familie op Ceram een sagopalm omkapte, op het oogenblik dat deze zou afsterven, toen de bloemstengel op het punt was te voorschijn te komen. Binnen korten tijd hadden zij ongeveer een halve ton van het zachte, vochtige meel uit den gespleten stam te voorschijn gebracht, gewasschen en gezuiverd, klaar om er de kleine koekjes van te maken, die men hier in het Oosten overal ziet. Daarmede heeft zoo'n huisgezin dan genoeg voedsel, om er minstens zes maanden op te leven, en wanneer het twee boomen tegelijk bewerkt, kan het zich een heel jaar lang een even lui bestaan veroorloven als de meest weelderige Westering. Het gevolg is, dat deze menschen niet werken en niet willen werken, en waarom zouden zij dan ook eenige behoefte gevoelen om verder te werken, wanneer zij met den arbeid van 7 à 10 dagen kunnen volstaan?” Brown meent dat het koppensnellen in het Oosten van den Archipel nog eenige beweging gaf in het leven der luiaards, maar dat de afschaffing daarvan tengevolge zal hebben: „dat de doodstrijd over vele geslachten zal worden uitgestrekt als het einde van een sleepende, ongeneselijke kwaal.”

De „Java-Bode” vindt het eigenaardig, dat sommige volksstammen uit zelfbehoud het sago-eten verboden hebben. Zoo worden door het „Alg. Hbl.” in een artikel: „De sagovloek” de Toradja's in Midden-Celebes

genoemd. Inderdaad zijn dit voortreffelijke weers, maar, bij mislukking van een rijstooft zij hun goden dispensatie gevraagd en hebben v maal en bij wijze van uitzondering de sago-luiaardsvoedsel, geproefd.

Het sago-vraagstuk verdient belangstelling — sluit de „Java-Bode” —. De vloek zou op een moment in zegen kunnen verkeeren. De wereld heeft geleerd, hoe men in Indië van het bu afhankelijk is voor dekking van het rijsttekort. volking breidt zich nog steeds uit. Het zou belkend zijn te vernemen in hoeverre de sago, smade Duivels-voer, in de ure van nood een zou kunnen worden.

Het volkscredietwezen in zijn tegenwoordige ontwikkeling.

In het Soerabajasch Hbl. (19 en 20 Jan.) bes de heer Van Citters het ontstaan van het volkswezen, den natuurlijke groei daarvan en de ding, welke het volkscrediet tot en met 1923 h dergaan. De schrijver constateert, dat op het van het volkscredietwezen uitnemend werk is e verricht. Neemt men de mentaliteit van het mee van de credietnemers in aanmerking, dan mo zijn verwondering uitspreken, dat in zoo betr korten tijd zonder noemenswaardige schokken is bereikt geworden. De enige verklaring, welk er voor kan geven is, dat men met het organis „onder af” heeft opgebouwd en alleen bij den lijken groei van overheidswege regeland is opge

De tropen en ons bloed.

Op het oogenblik wordt door eenige chemie het laboratorium te Weltevreden een merkwaardig derzoek ingesteld, dat leiden kan tot eigenaardig sultaten. Het is de Java-Bode (27 Jan.) slechts me zéer in het kort aan te geven, waarom het gaat, bepaling van den invloed die de tropen hebben samenstelling van het menscheijk bloed. Men namelijk ontdekt dat het ijzergehalte van het stijgt onder den invloed van de tropen. Het schijnt dat de Inlander in totaal ongeveer 3 gram me in zijn bloed heeft dan de European, die hier kom. Dit beteekent buitengewoon veel voor e die slechts in zulk geringe hoeveelheden in het nisme voorkomt als ijzer.

UIT DE INLANDSCHE PERS.

De stemming van de Inlandsche bevolking op de Regeering gekochte particuliere landerijen op Java.

I. Volgens de meening van den schrijver, die zich K. teekent en welke voorkomt in de „Perniagaan” 25 October 1924, is het niet gemakkelijk met juist stemming der betrokken Inlandsche bevolking v vroegere particuliere landen weer te geven o aankoop dier landen door de Indische Regeering. In elk geval is de meening over dien bestuur regel verdeeld.

Val van personen verheugen zich ongetwijfeld het tot stand komen van dien maatregel, omdat bevrijd gevoelen van vele willekeurige hand waaraan de vroegere beheerders dier landen, Europeesche als Chineesche, zich schuldig maak. Natuurlijk waren er onder die beheerders s onen, die hart hadden voor de belangen van de llanden wonende bevolking, doch er waren er o het gewoonlijk te hoog hadden in hun bol.

Er wordt wel eens beweerd, dat men nagenoeg hoorde van klachten der bevolking op die particul landen, die onder Europeesch beheer waren gest dat de beheerders niet in staat werden geacht on vaardigheden ten opzichte van de Inlandsche Beve te plegen, doch dit is niet juist.

De waarheid was, dat de inlandsche bevolking niet op haar gemak gevoelde bij den Europeesche beheerder, bij wien men niet durfde klagen, z zeer uit vrees voor zijn persoon, dan wel meer zijner ondergeschikten.

Die vrees was zeker niet minder, wanneer de heerder een Arabier met den titel van Said was, wien men een nakomeling van den grooten Prof. Mohamad zag.

Hoewel de beheerders gewoonlijk niet onbemidd en geschoold waren en men van hen geene willekeur handelingen zou verwachten, zoo waren zij toch wijls ruw in hun optreden tegenover het volk.

„Hollandia” Drogisterij
 2e Sweelinckstraat 199 - Den Haag
 bij het Stadhoudersplein

Voor Duinoord 't geschiktste adres
 voor Uw **Chemicaliën, Verbandstoffen, Specialiteits-geneesmiddelen, enz.**

Willem v. d. Waals
 HEERENKAPPER — v/h Chef van de Firma JUSTMAN JACOB
 IEPLAAN, hoek Populierstraat No. 2 — Telefoon 3168
 GEVESVIGD SEDERT 1916

VOLGENS DE MEEST MODERNE EISCHEN INGERICHTE
Heeren Kapsalon
 Grootte Collectie PARFUMERIËN en TOILETARTIKELN
 tegen zeer concurrerende prijzen

Bij **STEVENS & CO's EFFECTENKANTOOR**
 REGENTESSEPLEIN 24 DEN HAAG TEL. 34210-34211
 Speculeert men alle fondsen met
10 % SURPLUS
 zonder verplichte bijstorting

OPGERICHT 1918

zonder verplichte bijstorting

Het ondergeschikte personeel ontloopte evenwel de willekeur. Ten einde aan te toonen welke gebrekkige toestanden tijds op de particuliere landen op Java heerschten, schreef de schrijver onder meer aan de wijze waarop de Landheer van West-Indramajoe tegenover de bevolking optrad vóór den tijd dat het land tegen den prijs van 2 miljoen gulden door de Indische regering werd overgekocht. Hij was een behoorlijk geschoold Europeaan, wiens goedheid tegenover Inlanders en Chineezers, die hem den verlangden eerbied bewezen, algemeen bekend was. Hij konden hem alleen naderen gehurkt en met de handen gesembah's. De willekeurige handelingen waren daarvan het gevolg. Landheer van Kandangbauer had een goeden naam bij het volk, doch vertrouwde te veel op zijn ondergeschikt personeel, dat diens gevolg buiten-land tegenover de bevolking durfde optreden. Hij van de Wedono's van een grensdistrict trad toen den Landheer op en liet eene klacht tegen hem in den Landheer van de Wedono's, welke klacht vele getuigenverklaringen werd bevestigd. De inbreng van de padi in de padischuren, was, volgens de klagers, het gewicht geen 100 katti per picol, op zijn minst 110 katti, terwijl bij ontvangst van padi uit die schuren, het gewicht op 95 katti werd gebracht, hetgeen een groot nadeel betekende voor den kleinen man. Dit was het werk van het ondergeschikt personeel dat buiten den Landheer om. De Wedono trad echter niet openlijk als klager op en vroeg of zijne actie voortspoot uit plichtsgevoel dan uit liefde voor zijn volk, was dus wel gewettigd. Volgens den schrijver beoogde de Wedono het bevoorrecht van zijn eigenbelang en hoopte hij door zijn verdragen Onder-Regent te worden van een district, de functie, naar het gerucht liep, zou komen te vervullen. De Wedono heeft de Wedono echter niet gehad, want hij werd weldra gepensionneerd. De Chinese handel is over het algemeen ook wel genomen met de nieuwe orde van zaken. De vroegere toestand tocht, dat de Chinees moeielijk de particuliere landen werd toegelaten is thans bij.

(Wordt vervolgd.)

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Regeling van enkele gebruiken bij de Chineezers in Ned-Indië, ingeval van huwelijk en overlijden en in het persoonlijk verkeer met elkander.

I.

De mededeeling, voorkomende in de „Keng Hwa” van 15 November 1924, zijn op het Congres van Kong Khaww Tjong Hwee te Bandoeng, dat den 28sten September te voren werd gehouden, waarop tal van vertegenwoordigers van Chineseche gemeenschappen tegenwoordig waren, de navolgende beslissingen genomen, met betrekking tot het huwelijk, overlijden en tot het onderling persoonlijk verkeer bij de Chineezers in Ned-Indië.

1. Huwelijk. Tijdens de huwelijksplechtigheid is de bruidegom verplicht in het zwart gekleed te zijn, n.l. in de bruid zal gekleed zijn in Shanghai-keeldij of rok met blouse.

2. Bruid en bruidegom zullen voor de wederzijds onder 1 kniebuiging en 3 lichaamsbuigingen ma-terwijl voor het gebed dit aantal is bepaald op kniebuigingen en 3 lichaamsbuigingen.

Overlijden. Het stoffelijk overschot wordt gelegd op eene voor familie en vrienden behoorlijke plaats en zóódanig, dat tot het laatste oogenblik duidelijk zichtbaar is. De overledene wordt gebed door de naaste familieleden en gekleed in de keeldij, welke hij tijdens leven het liefste droeg.

De soort wierook, welke wordt gebrand, is die, die bij het gebed wordt gebruikt.

De zoons en dochters van den overledene zullen gekleed zijn in eene keeldij van ruwe stof, terwijl zij het gebed 1 kniebuiging en 3 lichaamsbuigingen maken.

3. De van papier vervaardigde huizen en andere voorwerpen worden verbrand.

6. Het hazardspel is in het sterfhuis verboden.

7. Voor het dragen van rouw zijn geen bepaalde uiterlijke kenteekenen noodig; alleen drage men eene middelmatige keeldij.

c. Dagelijksche omgang. 1. Aan de Chineseche vrouwen wordt meerdere vrijheid van beweging buitenshuis gegeven, doch het liefst ziet men dat zij daarbij worden begeleid door hunne echtgenooten. Vergaderingen en andere samenkomsten kunnen worden bijgewoond.

2. Te groote vrijheid aan verloofden kan niet worden toegelaten. Ingeval van ontmoeting moet een familielid als derde persoon aanwezig zijn.

De schrijver van het artikel voegt hieraan ter toelichting toe, dat de Kong Khaww Hwee Vereeniging bestaat uit een aantal personen, wier streven is, met zoo-veel mogelijk handhaving van de Chineseche instellingen en gebruiken, leiding te geven aan den Chinesechen stam in Ned. Indië, terwijl uit de bovenvermelde beslissingen duidelijk blijkt dat zij bij het maken van die veranderingen, rekening heeft gehouden met de veranderende tijdsomstandigheden.

Vooral de oude gebruiken bij het vroegere huwelijk eischen wijziging, omdat zij aanleiding gaven tot groot ongenoegen in de gezinnen en iedereen zijne eigen inzichten had en wilde doorvoeren, naar gelang van de omgeving waarin men zich in Indië be-woog.

Die verschillende inzichten werden beïnvloed door de uit China naar Ned-Indië vertrokken Tjong Tjioe's, Tejoan Tjioe's en Khe Eng Tjioe's, die ieder voor zich hunne eigen huwelijksgebruiken in praktijk brachten.

De Chineezers in Ned-Indië hebben thans hunne eigen gebruiken op het stuk van huwelijk, overlijden en dagelijkschen omgang vastgesteld, die, wel is waar een weinig verschillen met die, welke eertijds uit China werden overgebracht, doch die toch zooveel mogelijk in overeenstemming zijn gebracht met de regelingen welke de Indische Chineseche voorouders geleidelijk in toepassing hebben gebracht.

Als voorbeelden daarvan wijst de schrijver onder meer op het zitten in statie in de trouwkamer van bruid en bruidegom op de poede, een gebruik dat vermoedelijk van de Mohamedanen is overgenomen, het bewerken van het lijk van een overledene met schors van den pisangstam, het vijlen der tanden enz.

Over het algemeen houden de huwelijks- en overlijdensgebruiken bij de Chineezers in Menado meer het midden dan die bij de rasgenooten op Java, die bij het huwelijk verschillende Mohamedaansche gebruiken volgen, als het bezigen van bora, het bereiden van nasi koening, terwijl zij bij het opnemen van de lijkst in overeenstemming handelen met de voorschriften van Keizer Lie Sie Nin Tjoe Te Hoe.

(Wordt vervolgd.)

Literatuur-Overzicht.

Indische natuur- en baksteen.

In het 21 Febr.-Nr. van „Bouwen”, Tijdschrift voor Holland en Indië, schrijft ir. B. J. K. Kramer een artikel, getiteld „Indische natuur- en baksteen”, dat ook voor niet vakkundigen leerzame lectuur bevat.

Zoo vermeldt de schr. dat vóór de komst der Hollanders op Java de baksteen al bekend was; het zijn de Hindoe-bouwmeesters geweest, die in Oost-Java en Bali, in tegenstelling met midden-Java, alwaar mooie harde porfiersoorten aanwezig waren, baksteen voor tempels en basementen van woningen hebben toegepast, getuige de vele aanwezige tempelruïnes en woningruïnes in de Kraton Modjopait. In West-Java zijn geen baksteen-fragmenten aangetroffen, zoodat veilig kan worden aangenomen, dat de Hollanders de eersten zijn geweest, die den baksteen hebben verwerkt, welke aanvankelijk uit het vaderland werd meegebracht, maar later ter plaatse in de omstreken van Batavia werd gebakken. De „Compagnie's” modelhandvormbakken zijn nu nog in het museum te Batavia aanwezig.

Ook deelt hij o.m. nog mede dat reeds ten tijde van de O.-I. Comp. de Maleische pleistersaars der baksteen-muren een zekere vermaardheid hadden en geregeld toekangs naar de Kaapkolonie werden gezonden op kosten der Compagnie, om daar te werken onder leiding van de Compagnie's bouwmeesters uit Frankrijk... enz.

Inlandsche Bladen en Periodieken.

No. 4 van jaarg. '25 van het door het Bureau voor de

VERLOFGANGERS!

Wanneer U zich in Den Haag vestigt, laat dan al uw **Wasch- en Strijkgood** behandelen bij de

Stoomwasscherij DE KRUYFF,
 NOORDERBEEKSTRAAT 82 — TELEF. 36207

Voor het niet wegraken van goed wordt ingestaan.

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
 Statutaire Reserve - 20,045,032.-
 Buitengewone Reserve - 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië, Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten Incasseeringen en Financieeringen.

Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscredietbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

Nederlandsch Indische Handelsbank
 Amsterdam - 's-Gravenhage - Rotterdam

BATAVIA

Amoy, Ampenan, Bandoeng, Bombay, Calcutta, Cheribon, Gorontalo, Hongkong, Kobe, Makassar, Medan, Menado, Palembang, Pekalongan, Probolinggo, Semarang, Shanghai, Singapore, Soerabaya, Swatow, Tegal, Tjilatjap, Weltevreden

Kapitaal f 55.000.000.- Reserven f 20.000.000.-

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

n.v. J. v. VUUREN'S HANDEL-MIJ
BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a

DEN HAAG

TELEPHOON

14427

Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat bel dan op 14427.

Deelname

opengesteld in kapitaal eener N.V. in het bouwbedrijf in den Haag. Dividend bedroeg over 1922 20%, over 1923 13%.

Brieven onder No. 388 Bureau van dit blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

Het beste adres

voor de levering van Koloniale Waren en Comestibles is

P. VROLIJK, Haagsche str. 1

Telefoon 52159

THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

GELD.

ROTTERDAMSCH CREDIETBANK
 Speelmanstraat 7 - DEN HAAG - Tel. 71359

Kapitaal beschikbaar voor den Handel en particulieren, hypotheek met borg, ambtenaren ook zonder borg. Rente 2 pCt. administratiek. Geen nieuwe levensverzekering vereischt. Indische verlofgangers met borg; kunnen ook verlofg. zijn. Postz. v. antw. insl. Soliede tusschenpersonen gevraagd.

VILLA APELDOORN

TE KOOP op eerste stand bij de Paleislaan, met grooten Voor- en Achtertuin, gezamenlijke oppervlakte 7500 M2.

Het huis bevat: 14 groote kamers, twee dienstbodenkamers, badkamer, keuken, dienkeuken met provisiekamer en bijkeuken, voorzien van gas, electriciteit, centrale verwarming, vaste waschtafels met koud en warm water.

Garage voor 3 auto's en stalling voor 3 paarden. Te bevragen bij den makelaar BRUNO TIDEMAN, Apeldoorn

Koude in Holland

Bestel Uw Brandstoffen bij de

Handelsvennootschap

1/4 C. BOSMAN & CO.

te Den Haag. U bekomt prima kwaliteiten tegen scherp concurrerende prijzen. Vraagt prijscourant bij aankomst in Holland

Kantoor en Magazijnen:
2e Lulofdwarsstraat 14 (Laakhaven)
TELEFOON 16801 en 32570.

F. C. DE BRUIJN

Danckertstraat 43 Telef. 34038

Comestibles, Vleeschwaren
Koloniale Waren
Indische Ingrediënten
Bezorging door de geheele stad

UTRECHT.

Stichtsch Bouw- en Woningbureau

Stationsplein - ZEIST - Telefoon 81

Ontwerpen en Uitvoeren van plannen voor Landhuizen en Villa's, enz. enz.
Aankoop, Verkoop en Verhuren van vaste goederen en gemeubileerde perceelen.

Directeur: P. A. EBELING, Architect

NIEUW PARIJS

Langestraat 35 - AMERSFOORT - Tel. 308

Luxe- en Huishoudelijke Artikelen

Glas-, Porcelain-, Aardewerk

SPEELGOED

Uitgebreide sortering tegen scherp concurrerende prijzen.

HET ADRES voor H.H. Leden van „Oost en West“

WED. J. LOHMANN

MATHIEU PIETERS

Art. Photographie
PRINSESTRAAT 90 (en façe Molenstr.)

LA HAYE

Geopend van 9-6 uur

Zondag en Feestdagen gesloten

Volkslectuur te Weltevreden uitgegeven periodiek: Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche pers bevat aan het slot een volledige lijst van Inlandsche en Maleisch-Chineesche bladen en periodieken.

Uit die opgave blijkt dat A. op Java 8 Inl. nieuwsbladen bestaan; B. op de Buitenbezittingen 8; C. Inlandsche periodieken op Java 51; D. op de Buitenbezittingen 31; E. godsdienstige bladen 19; F. vak- en verenigingsbladen 20; G. Chineesch-Maleische bladen 22; H. Japansch-Maleische bladen 1; bovendien: J. in Nederland en elders verschijnende bladen 6.

De lijst zelf geeft van de bladen den naam op, de taal waarin ze verschijnen, de redactie, de plaats van uitgifte, de verschijndagen en ten slotte de richting dier bladen.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 30 (24 Jan. '25). Het tropische bemestingsvraagstuk in het bijzonder met betrekking tot de bemesting van de thee, door Prof. Dr. Kempster (vervolg). — Balsahout (Naschrift). — Bijenteelt, door Ram. — Landbouwzaken in den Volksraad (vervolg). — Copra-kwaliteit en copra-broeiing. — De miljoenen van Djambi. — De rubber-bandjir, door J. G. H. Kramps. — Weekrevue.

Indisch Bouwkundig Tijdschrift.

In de dezer dagen ontvangen Nrs. 21-24 van jaarg. 1924 van bovengenoemd tijdschr. troffen we eenige bijdragen aan, die in onze rubriek niet onvermeld mogen blijven.

No. 21 brengt een tweetal warm geschreven artikelen, gewijd aan de nagedachtenis van R. M. Soetomo Soerikoesoemo, oud-Volksraadlid, opzichter B. O. W., enz.

No. 22 het vervolg van Javaansche bouwbeginzelen, door ir. H. Maclaine Pont (tweede gedeelte van het antwoord aan Prof. Schoemaker).

No. 23: Beginzelen der Javaansche bouwconstructie? Dupliek van Prof. C. P. Wolff Schoemaker.

No. 24: Utiliteitsbouw, door Prof. Ir. R. L. A. Schoemaker. — Stuwdammen uit vroeger eeuwen.

De Kon. Paketvaart-Maatschappij.

Als overdruk uit „Neerlands Welvaart“ is een geschrift verschenen (44 blz. 4o. formaat, uitgave Bureau Industria te Amsterdam), handelend over de Koninklijke Paketvaart Maatschappij, en geschreven door Mr. M. G. de Boer.

Het boek is rijk geïllustreerd en ook voorzien van kaarten, grafische voorstellingen en tabellen, welke gezamenlijk met den tekst een voortreffelijk beeld geven van de Stoomvaart-Mij., die geworden is „een onmisbaar hulpmiddel bij het besturen en het beheerschen van de uitgebreide eilandenwereld, die de energie van onze voorouders aan ons heeft nagelaten“.

De Indische Cultures.

De 2e afl. van dit nieuwe periodiek (van 15 Jan.) bevat een aantal meest korte bijdragen, waarvan de uitvoerigste hier worden genoemd. Economische wapenen, door K. Dijkema. — Een rupsenplaag in de Mimosa Invisa, door J. G. van der Meer Mohr. — Onzuivere statistieken (ten opzichte van de rubberopbrengst), door Dr. O. de Vries. — Iets over de organische bestanddeelen van het theeblad en de thee, door Dr. J. J. Deuss. — Het brandstof-vraagstuk in de culturen, door L. T. — Het komend derailement van de theecultuur.

De Indische Mercur.

Inhoud van No. 9. De suikerindustrie in het Gemeenbest van Australië, door Dr. H. C. Prinsen Geerlig (slot). — Departement van Landbouw, Nijv. en Handel in Suriname. Bulletin No. 45-47, besproken door Prof. Dr. F. A. F. C. Went. — De met thee beplante uitgestrektheid in Ned.-Indië gedurende 1923. — De Staatsinrichting van Ned.-Indië, door Mr. J. Slingenberg (bespreking). — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. Financiële berichten en verslagen, zoodmede de overige geregeld rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het Kol. Instituut geeft in dit Nr. recente literatuur over aetherische oliën, boschwezen, looistoffen, gommen, geneesmiddelen, specerijen, voedingsmiddelen, enz.

Kleine Landbouw.

Onder dit opschrift bevat het 14 Jan.-Nr. (7e jaarg. No. 7) van „De Taak“ een beschouwing naar aanleiding der pogingen van het I.E.V. om den zgn. kleinen landbouw aan te wenden als „economisch ophefmiddel“ voor Indo-Europeanen. Ook de Regeering en verscheidene harer ambtenaren willen dien kant uit, maar de schr. in De Taak betoogt dat men met het uitgeven van de benoedigde gronden een onbillijkheid begaat tegenover de Inlandsche bevolking van Java. Dit bezwaar zal niet gelden voor dunbevolkte streken in de Buiten-

J. L. DEBIJE : DEN HAAG

Weimarstraat 171 A en B Telefoon 35391

IJzerwaren, Gereedschappen

voor Vaklieden - Amateurs

Verzending naar de Tropen onder garantie

H. ISERIEF & ZONEN

Plein h. Korte Poten 1 's-Gravenhage - Tel. 10294

Specialiteit wollen en katoenen Tricotondergoederen
Kousen, Handschoenen, Onderjurken enz.

Dr. RASUREL Wollen Onderkleding

van Natuurwol met

Turfvezels voor Heeren, Dames en Kinderen

gewesten, doch de schr. betwijfelt of de Indo-Europeanen daar voor te vinden zal zijn. Met het stichten van bouwkoloniën heeft men nooit aangename ervaringen opgedaan.

De West-Indische Gids.

Inhoud der Maart-afl. Schorsing van koloniale ordeningen, door D. Coutinho. — De eerste dagen van het Engelsche bewind op Curaçao in 1807, door P. Erwens O. P. — Nog een paar oude boekjes over Suriname, door Dr. H. D. Benjamins. — De brieven van gouverneur van Aerssen van Sommelsdijck aan directoren der Sociëteit van Suriname uit het jaar 1684, gedeeld door Mr. R. Bijlsma. — Verslag van de commissie van advies en onderzoek inzake Surinaamsche houtsoorten over het jaar 1924. — Bibliographie.

Oedaya (Opgang).

De inhoud van de Febr.-afl. van dit Mal.-Nederl. tijdschrift brengt o.m. het slot van S. Kalff: Inbeenschilderkrust op Java. — Uit de Indonesische vrouwenwereld. — Een probleem (commentaar op het beroemde Indische epos, het Ramayana).

In een ingezonden stuk „Aan de vrienden van Oedaya“ uit de oud-officier J. C. Ch. van Beelen, verontwaardiging over het feit dat een Hollander, gewezen medewerker van den ook ons zoo sympathiek Heer Noto Soeroto, zich niet ontziet het voortreffelijke werk van „Oedaya“ te ondermijnen door het uitgeven van een tijdschrift, getiteld „Aria“ (valscheijk ontleend aan een rubrieknaam in Oedaya) en het streven om advertenties ervoor te winnen met gebruikmaking van papier met briefhoofd „Oedaya“.

Deze handelwijze gaat n.h.v. inderdaad alle pekkers van fatsoen te huiten!

Srimpi en Bedajadansen.

Op initiatief van wijlen Mevr. B. van Helsinghooft-Schoevers en met toestemming van Z.H. den Soeroban hoenan van Solo, werden eenige jaren geleden door de Zweedsche schilders Tyra de Kleen ten behoeve van het Bureau voor de Volkslectuur te Weltevreden een aantal waterverfschilderijen gemaakt van de Srimpi's aan het Solosche hof. Door het overlijden van Mevr. van Helsinghooft, nadat zij slechts het eerste hoofdstuk van de verklarende tekst had voltooid, werd de publicatie van de verfraaid. Eerst thans, nu ook het 2e hoofdstuk de beverende hand naar de nagelaten aantekeningen bewerkt en de Topografische Inrichting met de kleur-reproducties is gereed gekomen, heeft deze de bundel vermeerderd met een tweetal autotypieën naar foto's van groepdansen, het licht gezien.

Hoofdzakelijk van deze uitgave is de illustreerde, daarnaast komt de verklarende tekst (van 16 blz. formaat) in Hollandsch en Engelsch, het geheel gestoken in een fraai versierden omslag.

Statistiek van den handel en de in- en uitvoerrecht in Ned.-Indië over het jaar 1923. Deel IIb. (Buitenbezittingen). Samengesteld bij het Hoofdkantoor der in- en uitvoerrecht en Accijnsen. (Weltevreden, G. K. en Co., 1924).

Het Ramayanam en de wajang, door A. J. H. Leeuwen (slot). (Theosofisch Maandbl. v. N.-I. 1924).

Indische grasoliën, door W. J. van Eerde. — Oud nieuw in zake het opium, door M. Th. Koks (vervolg). (Pharmaceut. Tijdschr. v. N.-I. Jan. '25).

Overzicht van de productenmarkt op Java en Madagascar gedurende het vierde kwartaal van 1924 (vervolg). De met olieplam beplante uitgestrektheid in Ned.-Indië gedurende 1923. (Korte Berichten, Jan. '25).

Het Indo-Europeesch probleem in Britsch-Indië, door J. Th. P. B. — Een Indische vertrekhaven (in den G. pagniestijd), door S. Kalff. (De Indische Verlofgingen, 27 Febr. '25).

Die Eingeborenenbeweging in Nederlandisch-Indië, van Dr. W. Mautier. (Wirtschaftsdienst, 23 Febr. '25, bl. 124).

Taxation in the Netherlands East Indies, by E. R. George. (Commerce Reports U.S.A. Supplement, No. 24).

Die Reiskultur Niederlandisch-Indiens, von Dr. Kempster. Mit 58 Abbildungen. (Berlin, P. Parey, 1924).

Die Rubberkultur, unter besonderer Berücksichtigung der Gewinnung des Plantagen-kautschuks in Niederlandisch-Indien, von Dr. Kempster. Mit 38 Abbildungen. (Berlin, P. Perley, 1924).

De Amateur
FOTO
HANDEL

TELEFOON
30098

GOUDSBLOEMLAAN

DEN HAAG

EXPORT naar de INDIËN

Speciale lijst met GELEGENHEIDSKOOPJES

BOEKHOUDEN.

Grondig onderwijs in eenige maanden, mondeling en schriftelijk (5000 oud-leerlingen). Prospectus met prima gegevens en opgaf van leerboeken op aanv. bij

J. C. TER BRUGGEN

Leeraar Boekhouden M. O.

BOREELSTRAAT 5 LIJN A.

Beide laatstgenoemde geschriften zijn overgedrukt van het verzamelwerk: „Di. Landwirtschaft Niederland-Indiens“ van Dr. Kempki.

Suriname.

„De West“ deelt mede dat het gouvernement na de overwinning door de Koloniale Staten van het steunverzoek betreffende de koffie- en cacao-plantages zich telegraphisch in verbinding heeft gesteld met het opper-

den minister werd, eveneens telegraphisch, bevestigd dat een beslissing ter zake zou worden genomen tot het verslag zou zijn ontvangen van het ontwerp in de Koloniale Staten.

„De West“ van 27 Januari schrijft:

Directeur van den landbouw is kort geleden teruggekeerd van een dienstreis naar Nickerie. Wij hebben de gelegenheid gebruik gemaakt om zijn oordeel in te winnen omtrent den stand van de werkzaamheden in de Surinaamsche Katoen-, Landbouw- en Handelmaatschappij, de onderneming onder leiding van den heer

heer Snellen verklaarde ons zeer ingenomen te zijn met de soliede, doch voorzichtige wijze waarop de onderneming zaken doet. Zij houdt een belofte in voor de toekomst, wellicht ook op ander gebied nog dan

de laatste eenige maanden heeft de onderneming het veld in de beste orde gebracht en beplant met verschillende soorten katoen: Sea Island, van hier geïmporteerd, Sea Island van geselecteerd zaad en verder verschillende langstapelige Amerikaanse soorten.

heer Anderson is den ganschen dag persoonlijk bezig geweest om de werkzaamheden te leiden. De stand van de katoencultuur is dus verre bevredigend.

De plaaeg der cotton stainers — is besloten, in Nickerie een gemeenschappelijke rekening de kankanties op te richten, die als verblijfplaats dienen van dit insect. Voor de kankantie die omgekapt wordt door den heer Anderson zal ook voor gouvernementsrekening een boom worden opgetuimd.

het gebouw dat door de maatschappij van den heer Anderson in Nickerie is gekocht, is gerepareerd en verhuurd, zoodat men nu een flink woonhuis met kantoor bezit, terwijl ook een gin-inrichting aanwezig is.

De voorwaarden, waarop contracten zullen worden gesloten met particulieren voor het verbouwen van katoen, welke dan voor bepaalde prijzen zal worden aangekocht door den heer Anderson, worden nog nadere afspraken afgewacht van het hoofdkantoor te New-York.

De bedoeling is, een regeling ter zake te treffen voor de volgende planttijd (April). Aanvankelijk was in overweging, dat de te beplanten landerijen door de zorg van de maatschappij Anderson zouden worden genomen, doch daarvan is afgezien. Men meent dit te moeten overlaten aan de particulieren zelve.

De katoencultuur is ook op enkele andere plaatsen in de kolonie ter hand genomen. Op Broederschap in Suriname vindt men een aanplant van 15 akkers, terwijl ook in Coronie animo bestaat om deze cultuur uit te breiden, indien de aankoop van de zaadkatoen tegen gunstige prijzen verzekerd is.

De proeven, die door de Surinaamsche Katoen-, Landbouw- en Handel-Maatschappij worden genomen, worden niet veel belangstelling gevolgd in Amerika. De laatste maand worden eenige heeren van New York verwacht, om zich persoonlijk van een en ander op de hoogte te stellen.

De heer Snellen betuigde ook zijn ingenomenheid over de praktische wijze, waarop de cultuur in Nickerie wordt worden uitgebreid. Waldeck, de van Drimmedolder en de Henarpolder nemen steeds in omvang toe, waarschijnlijk zal ook de onlangs door het gemeentelijk aangekochte plantage Margarethenburg verkaveld worden aan kleine landbouwers. De aanleg en uitbreiding van de Nickerie-polders worden geheel gedragen door de opwonenden, die hun bijdragen in het werk leveren door arbeid of geld. Het geven van de terreinen in eigendom blijkt een belangrijke prikkel om steeds meer land in cultuur te brengen.

Tot zoover de heer Snellen. Maar aanleiding van zijn laatste opmerking, zouden wij willen vragen: Zou men nu toch niet eens eindelijk

's-Gravenhaagsche Brandstoffenhandel

Firma M. EGG & ZOON

ELSSTRAAT 24 Anno 1896 Telefoon 34843
Postgiro 53650.

UW aangewezen adres voor de levering van uitsluitend **DE BESTE BRANDSTOFFEN** tegen billijken prijs. — Leverancier van „Oost en West“

de belofte kunnen nakomen, dat ook de kleine landbouwers van de Kassabaholo hun perceelen in eigendom krijgen? De lui hunkerden ernaar.”

Naar „De West“ van 27 Januari mededeelt, is, gerekend van 24 Januari 1925 aan den heer B. Koker Jr. vergoeding verleend tot en met 28 September 1929, tot het doen van onderzoek naar de aanwezigheid van steenkolen op domeinland in geheel Suriname.

Dit brengt ons een vermakelijk verhaal in de gedachte dat wij vele jaren geleden in Suriname hoorden, maar voor de waarheid waarvan wij niet kunnen instaan:

Op zekeren dag werd den gouverneur medegedeeld dat er in het district Boven-Suriname steenkool ontdekt was. In alle stilte werd een hoofdambtenaar, die niet juist door groote snuggerheid uitmunte, maar die toenmaals voor al zulke karweitjes werd gebruikt, er op uitgezonden om de zaak te onderzoeken. Na eenige dagen kwam hij terug met de mededeeling dat Suriname's bodem niet alleen steenkool bevatte, maar dat men slechts een paar voet bovengrond had weg te graven om de steenkool te bereiken, die men zoo kon inladen. Het bleek spoedig dat de man de smederij van de voormalige steenbrekerij „Worsteling Jacobs“ had ontdekt. (Zie over deze plaats de „Encyclopaedie van Nederlandsch West-Indië“, blz. 510). De steenkolen voor de smederij waren, sedert de inrichting in 1837 was opgeheven, in den grond weggezaakt.

„De West“ van 16 Januari verneemt van een lezer, dat er aan de Kleine Commewijne een Boschneger woont, die in drie jaren tijd met vier vrouwen de gelukkige vader is geworden van 16 kinderen. „Een der vrouwen schonk hem in 1922 twee kinderen, het volgend jaar wederom twee en in 1924 drie kinderen, terwijl drie andere vrouwen hem in diezelfde jaren elk jaar een kind schonken. De naam van dezen held luidt: St. Hélé Grasimira, wat in dit geval wel toepasselijk is.”

„The Times of India“, mail edition, 7 Februari 1925, publiceert het verslag van de „Guiana riots inquiry“. Zoodanig onze lezers zich misschien herinneren is er in April 1924 in Britsch Guiana een ernstige opstand geweest, die bloedig onderdrukt is en die aan dertien menschen het leven heeft gekost, van welke de meesten Britsch-Indiërs waren.

In de „Haagsche Post“ van 28 Februari doet de heer J. Weyne (belast met het bestuur van het district Marowijne) over de trommentaal der Boschnegers interessante mededeelingen.

De bovengenoemde Encyclopaedie vertelt op blz. 163 ook van deze trommentaal.

Wij ontleenen aan de N.R.CI. van 26 Februari, Ochtendblad B, het volgende bericht:

Dinsdag is in het Scheepvaarthuis te Amsterdam, onder leiding van mr. C. F. Schoch, een vergadering gehouden van belanghebbenden bij ondernemingen van landbouw, industrie, handel, scheepvaart en verkeer in Suriname, waarin is besloten tot oprichting van een vereniging: De Ondernemersraad voor Suriname.

Deze vereniging, welke gevestigd zal zijn te 's-Gravenhage, heeft ten doel de bevordering van de maatschappelijke belangen van de in Suriname werkende ondernemingen en bedrijven. Zij zal trachten dit doel te bereiken door het vormen van een permanent centraal instituut, dat het middelpunt zal zijn van gedachtenwisseling over en bestudeering van vraagstukken, die de belangen van in Suriname werkende ondernemingen en bedrijven betreffen, zoodanig door het houden van besprekingen, het richten van adressen tot de bevoegde autoriteiten, het verspreiden van geschriften en alle andere wettige middelen, die aan dat doel bevorderlijk kunnen zijn.

Tot voorzitter van de vereniging is benoemd mr. M. W. F. Treub, de voorzitter van den Ondernemersraad voor Nederl. Indië; het secretariaat zal worden vervuld door den secretaris van laatstgenoemde vereniging.

Tot leden van het algemeene bestuur zijn benoemd de heeren mr. C. F. Schoch, hoofd-directeur van de Surinaamsche Bank; J. van Hasselt, directeur van den Koninkl. West-Indischen Maildienst; mr. J. Versteeg, directeur van de plantage Johannesburg; J. J. van Dam, directeur van de Curaçaosche Handelmaatschappij; J. G. von Hemert, directeur van Cultuur-Ondernemingen; L. A. Insinger, directeur van de Cultuur-maatschappij; O. S. Knottnerus, directeur van de Nederl. Indische Gas-

NIJMEGEN

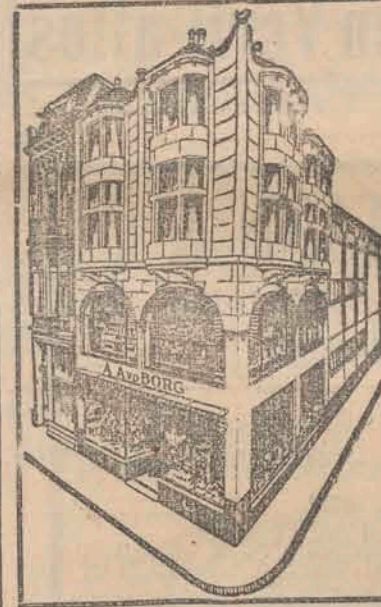
H. J. C. TER HORST

v. h. N. V. PROVINCIALE IJZERHANDEL

MOLENSTRAAT 126, Tel. No. 1835 NIJMEGEN.

SPECIALAAL ADRES voor

complete Keuken-Inrichtingen

A. A. V. D. BORG

Broerstraat 43

NIJMEGEN

WARENHUIS

voor

Galanterieën,
Porcelain-, Glas- en
Emailliewaren,
Borstelwerk,
Schoonm.-artikelen,
Lederwaren, Staal-
en Mandenwerk,
Grote keuze
Kinderspeelgoederen

Dagelijks iets nieuws.

VASTE PRIJZEN
à CONTANT.

P. TH. VIS, BANKETBAKKER

ST. ANNASTRAAT 250 HOEK GROENESTRAAT

NIJMEGEN TELEFOON 950

EERSTE KLAS BANKETBAKKERIJ

Specialiteit in Boterspeculaas

FRANÇOIS BLOM'S

MODERNE KOOKKUNST

HET UITGEBREIDSTE

KOOKBOEK

GEB. IN LINNEN STEMPELBAND

f 5.50 :: f 5.50

VERKRIJGBAAR BIJ DEN BOEKHANDEL EN BIJ
DE UITGEEFSTER NOBELSTRAAT 20 DEN HAAG
N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

ONDANKS DE MALAISE

waren wij gedwongen, onze werkplaatsen uit te breiden, omdat het aantal onzer cliënten zich steeds uitbreidt.

Dit komt, omdat de zakenlieden gaan inzien, dat goed drukwerk hun zaak beter vertegenwoordigt dan smakeloos prutswerk.

Geef cachet aan uw zaak

niet alleen door frissche en origineele etalages en door uw klanten met voorkomendheid te bedienen, doch ook door prima afgewerkt reclamédrukwerk, dat niet in de prullemand gaat, doch aandachtig bekeken en gelezen wordt. Zulk drukwerk vervaardigt

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Kristal, Porselein, Luxe Artikelen

W. KÖNIG

Prinsesstr. 92 naast de Fotogr. - Tel. 14779
Valeriusstr. hoek Dunklerstr. - Tel. 33459

Tafel-, Ontbijt- en Theeserviezen

van OUDS BEKENDE en SOLIDE ADRES

voor het betere genre LINGERIES, KOUSEN
TRICOTGOEDEREN en CONFECTIE is

V. Manufacturen Magaz. „HET ANKER“

Prinsesstr. 49, Tel. 12491, Heulstr. 27, Tel. 14107, 's-GRAVENHAGE
BILIJKE PRIJZEN. :: BILIJKE PRIJZEN.

NIJMEGEN

Stoomververij en Chemische Wasscherij
GEBR. POLKAMP & Co

Fabriek en Kantoor:
Wolfskuilsheweg - Telefoon 1641

Filialen:
ZI KERSTRAAT 4 te NIJMEGEN
BAKKERSTRAAT 60 te ARNHEM

Reinigt en Verft alles

BAHLMANN & Co

GROOTE MARKT 13-14-15
NIJMEGEN

Het Oudste en Soliedste adres
voor
MANUFACTUREN
DAMES- en KINDER-CONFECTIE

THEO WANDERS & Co.

Van Broeckhuysenstraat 15 — Tel. 2441

NIJMEGEN

Piano's - Vleugels - Orge's - Pianola's

Zeergemakkelijke betalingsvoorwaarden
STEMMEN - REPAREREEN - VERHUREN - INRUILEN

NIJMEEGSCHE IJZERHANDEL

Molenstraat 79-81 Broerstraat 16.

Het meest gesorteerd en goedkoopste adres voor
Huishoudelijke artikelen, Gereedschappen, enz.

Vraagt prijzen s. v. p.

Verzending naar Oost- en West-Indië onder garantie.

BESCHIKBAAR.

J.H. KAPPÉ NIJMEGEN

BRANDSTOFFENHANDEL

AREND NOORDUIJNS TRAAAT 15-17 - TELEF. 2336

Alle soorten Brandstoffen
prima en tegen concurrerende prijzen

Haagsche Glazenwasscherij „Duinoord“

Schuytstraat 57 : DEN HAAG : Tel. 34644

FABRIEK VAN JALOUZIEËN, MARQUISEN
EN ROLLUIKEN

Levering van alle soorten Timmerwerk

maatschappij en G. B. Overeijnder, directeur van de
Balata-Compagnie Suriname.
Het secretariaat is gevestigd te 's-Gravenhage, Kneuterdijk 1.

De heer Herman J. Jacobs heeft op 23 Februari voor
een belangstellend publiek voor de Vereniging „Ons
Huis“ te Rotterdam, een voordracht met lichtbeelden ge-
houden over Indianen en Boschnegers van Suriname,
waarbij ook een vluchtig overzicht van Suriname is
gegeven.

Curaçao.

De schorsing van Dr. Bergmann.

Zelf nog niet in het bezit van de *Amigoe di Curaçao*
van 24 Jan. l.l. ontleenen wij aan het *Algemeen Hand-
delsblad* van 26 Februari l.l., dat eerstgenoemd blad
van bevoegde zijde vernam, dat tot de schorsing van
dr. Bergmann aanleiding zou gegeven hebben het feit,
dat de heer B. zich niet kon vereenigen met een be-
schikking van den Gouverneur, waarbij deze op grond
van een bepaling der Begrafenis-Verordening vergun-
ning had gegeven tot het oprichten van gebouwen bin-
nen een afstand van 50 Meter van een kerkhofmuur,
en daarom aan den procureur-generaal schriftelijk
verzocht het bouwen van huizen, overeenkomstig bo-
vermelde gouvernementsbeschikking, tegen te willen
gaan.

Wij zullen maar nadere berichten afwachten.

De Scheepvaart.

De volgende sprekende cijfers over de toeneming
van het scheepvaartverkeer geeft de *Amigoe* van 10
Jan l.l.

Jaar	Aantal Stoomschepen	Bruto Inhoud in M3.	Aantal Zeilschepen	Bruto Inhoud in M3
1912	410	2.503.499	1018	119.661
1913	415	2.829.601	1071	122.384
1914	383	2.697.972	1068	125.078
1915	332	2.111.083	1024	128.590
1916	314	1.992.645	1325	155.503
1917*	317	1.030.114	1505	169.830
1918*	248	0.680.753	1497	198.336
1919	384	2.142.310	1294	212.243
1920	578	3.560.578	1066	281.108
1921	890	3.958.829	1172	228.968
1922	1182	5.308.487	1241	169.952
1923	1480	7.467.413	1276	296.606
1924	1791	12.263.060	1384	383.246

Over de zeilvaart voegt het blad hier aan toe:
Ook de zeilvaart is in het laatste jaar aanmerkelijk
toegenomen. Wanneer men de abnormale jaren 1916—
1918 uitzondert, — toen zooveel stoomschepen uit de
vaart bleven, en er een gouden tijd aanbrak voor de
zeilvaart, — dan ziet men dat deze zich nu weer in
opgaande lijn beweegt, eerst langzaam, doch in het
afgelopen jaar met ruim 100 zeilers is gestegen.

Wat de inhoudsmaat der zeilschepen betreft, valt er
eveneens een opmerkelijk verschijnsel waar te nemen.
Neemt men b.v. het maximum aantal zeilschepen,
dat in het oorlogsjaar 1917 bedroeg 1505 zeilschepen
met 169.830 M3. terwijl in het afgelopen jaar 1924 met
1384 zeilschepen 383.246 M3., zoodat de inhoudsmaat
in 1924 meer dan het dubbele bedroeg dan in 1917,
ofschoon toen het aantal zeilers nog 121 hooger was.
De vergelijking lijkt niet geheel zuiver, omdat voor
1917 de netto inhoudsmaat staat opgegeven en voor
1924 de bruto. Doch dat verschil tusschen netto en
bruto is voor zeilschepen van geringe beteekenis.

De bruto inhoudsmaat der zeilschepen bedroeg
voor 1924 383.246 M3.
en de netto 346.772 M3.

zoodat ook met de netto inhoudsmaat van 1924 toch
nog méér dan het dubbele van de netto inh. van 1917
bereikt werd. Hieruit blijkt dus genoegzaam, dat de
inhoudsmaat der zeilers toeneemt en nu gemiddeld
méér dan het dubbele bedraagt van het oorlogsjaar
1917.

Het schijnt dus wel, dat de zeilvaart, die in de eer-
ste jaren na den oorlog een zorgelijke tijd doormaakte,
nu over de moeilijke periode van overgang en aanpas-
sing aan de nieuwe toestanden heen is.

Gevangenisbezoek.

In het Verslag van bestuur en staat van Curaçao over

*) Over 1917 en 1918 alleen is de netto inhoudsmaat der schepen
opgegeven.

VERKOOPHUIS

Groot Hertoginnelaan 101

SPECIAAL VOOR INDISCHE FAMILIES
INGERICHT

Bestaat ruim 25 jaar

DAGELIJKS GEOPEND VAN 10 TOT 4 UUR

MAGASIN DE NOUVEAUTES

v.h. Gebr. LEVIJ

Hoofdstraat 144 - APELDOORN - Tel. 163

DAMES- EN KINDERCONFECTIE

MODE-ARTIKELEN - LINGERIE

CORSETTEN HOEDEN, enz.

1923 trekt onze aandacht de volgende mededeeling
„De Roomsche-Katholieke geestelijken bezochten
gevangenen iederen Zondag en enkele male op wo-
dagen. De predikant der Protestantsche gemeente
heeft de twee gevangenen van die gezindte niet
gezocht.”

Er waren toch ook in 1923 twee Protestantsche
predikanten op Curaçao?

Curaçoesche Scheepvaart Mij.

In *Neptunus* lezen wij in het kort verslag der
heidelijke vergadering der Vereniging van Neder-
landsche Gezagvoerders en Stuurlieden ter koop-
manij in Januari l.l., dat uit ingekomen brieven bleek,
dat bij de Cur. Scheepvaart Mij. toen in dienst waren
buitenlanders tegen 40 Nederlanders. Gezagvoerders
en machinisten waren toen grootendeels vreem-
delingen.

**Geschiedkundige sprokkelingen.
De Curaçoesche Courant.**

In 1912 had de directie van de *Cur. Crt.* de
deijkheid te herdrukken het eerste nummer van
Curaçao Gazette van 11 Dec. 1812, waaruit later
Cur. Crt. voortgekomen is. Op de laatste bladzijde
leest men geheel onderaan: „Printed by W. Lee, Prin-
ter to the King's Most Excellent Majesty.” Hoe werd
de *Cur. Crt.* geboren?

28 Maart 1816 deelde de Gouverneur-Generaal
den Raad van Politie mee, dat hij William Lee
's Konings drukker had benoemd tegen 750 Pesos voor
achten 's jaars, „om daarvoor alle Publicatiën, ad-
tissementen, Reglementen en voorts alles wat aan
vanwegens het Gouvernement en ambtenaren betref-
fende hun ambt gegeven wordt, te drukken” in zijn
wekelijksch blad, dat hij voortaan „onder de titel van
Curaçao Courant zal uitgeven.” Besloten wordt dat
dat dit bij publicatie aan de ingezetenen zal worden
kend gemaakt, „en dat diensvolgens alles wat
wegens het Gouvernement of ambtenaren betref-
fende hun ambt in de voorzeide Courant gedrukt en be-
gemaakt wordt, als officieel beschouwd en daaraan
volkomen geloof moet gegeven worden.”

Uit den Verrren Vreemde

Wanneer men de Arabische gebieden, waar
nieuwe vorstendommen Transjordië, Hedchas
Irak gesticht zijn, niet meer als Turksch gebied
schouwt, vormt Koerdistan de oostelijke provincie
het tegenwoordige Turkije. De Koerden zijn
lastige onderdanen geweest, boeken zijn geschreven
de aangewende pogingen om hen tot willige leden
de Turksche gemeenschap te maken, hun haatdra-
optreden tegen de Armeniërs is berucht. Thans
weer een vijftal Koerdische stammen in opstand
komen tegen het Angora-gezag.

Gendarmerie, die tegen de opstandelingen was
gezonden, is naar hen overgelopen en nu komen
geregelde Turksche troepen aan te pas. Het belang
de beweging is dat zij een reactionair karakter
en dat een zoon van den vorst Sultan Abdoel Hamid
erachter moet schuilen. Sjeich Said, de aanvoerder
de rebellen, eischt de instelling van een Koerdisch
regering en de wederoprichting van het Chalifaat.

Meenden Engelsche bladen eerst in de bewo-
slechts een voorwendsel te moeten zien om
Turksche troepen naar de grens van Irak te zenden
verband met de Mosoel-kwestie, van Turksche
zocht men, om diezelfde kwestie, Britschen invloed
achter den opstand. Een en ander blijkt echter
zinsel.

De Turksche regering beschouwt den opstand
meer als een zaak van weinig belang, al wil zij in
schaars doorgelaten berichten, ook den indruk
dat zij de orde alweer hersteld heeft. De staat van
beleg is afgekondigd over een uitgestrekt gedeelte
Turkije.

De Koerden hebben Karpoet en Diarbekir
zij proclameerden den zoon van Abdul Hamid
koning. De door hen bezette stellingen zouden
uitbreiden van Dersim tot Ersingjan.

Fethi Bey, Turksch minister-president deelde
dat een nieuwe wet het gebruiken van den godsdienst
om de bevolking tot politieke daden op te wekken
boden en strafbaar gesteld zal worden, het zal als
verraad worden beschouwd. Krachtige militaire maat-
regelen waren reeds tot een begin van uitvoering
komen.

Zoo luidden de eerste berichten.

Van Fabrikant tot Particulier

is het voordeeligt, onbetwist.

Vindt U de prijsopgave van Uw vertwerk abnor-
maal hoog, ontbiedt dan eens

PARDON & Co., HUIS-
Bankastraat 107a - 's-Gravenhage SCHILDERS

zij werken zelf.

JOSEPH RIEP - DEN HAAG

RIOUWSTRAAT 83

Gediplomeerd Coupeur-Kleedermaker

Vanaf 8 April 1905—24 Nov 1923 werkzaam geweest bij de Fa C. H. KUHNE & ZN, Den Haag

Damestailleurs, Sport-, Rijk-, Amazonekleeding
Heeren Rok-, Smoking-, Jaquet-,
Colbertcostumes en Fijne Pelswaren.

J. E. VAN VEEN 's-GRAVENHAGE, Tel. 52983

Van Hoornbeekstraat No. 61

Eerste klas Schoenmakerij
... en Reparatie-Inrichting ...

Extra bewerking voor ABNORMALE EN GEVOELIGE VOETEN

is 't te betwijfelen of een fanatieke buurman als Ibn Saeed, hoofd van de strenge secte der Wahabieten, voor Angora wel begeerlijk is.

Alles samen genomen, kookt de heksenketel in het gebied van de halve maan momenteel weer fel op.

Vijand maakt je gereed, ik kom!

Op de planken ontvouwt de veldheer, die een grooten slag zal gaan leveren, zijn voornemen en plan veelal met groote ostentatie. Maar de ernstige strategie laat liefst zoo weinig mogelijk uitlekken van zijn veldtocht-ontwerp. Generaal Primo de Rivera stelt zich aan minder vriendelijke kritiek bloot, door de aankondiging van zijn vertrek naar Marokko, met de bedoeling daar slechts een 2 à 3-tal weken te blijven, in welk tijdsverloop hij de noodige maatregelen zal treffen voor een bestraffings-expeditie tegen Abd el Krim. Land-, zee- en luchtmacht zullen samenwerken. Een bestraffings-expeditie, dit doet aan een offensief in het Adirische denken. Mocht 't hiertoe komen, dan is, na de gedane aankondiging, een herhaling te verwachten van 't in den Riffstrijd gewone verschijnsel. De vijand gunt de Spanjaarden een schijnsucces, nadat deze „zegevierend” zijn opgerukt, sluit de val zich achter hen; de gelauwerde generaal komt voor een krijgsraad.

Primo de Rivera kan slechts kort in Marokko toeven, aangezien hij als president-dictator niet langer uit Madrid verwijderd kan blijven. De achterblijvende bevelhebber der Spaansche troepenmacht in Marokko heeft niet veel kans later onder de toonen van een *marche triomphale* in Madrid ingehaald te worden.

Ingezonden.

Geachte Heer Redacteur!

In het Kol. Weekbl. van 12 Febr. schreef Mevrouw Van Beresteyn-Tromp een artikel, getiteld „Reis-Indrukken” en gaf daarin den raad aan reizigers naar Java te Genua aan boord te gaan daags vóór het vertrek der boot. Dien raad knipte ik uit en zond hem aan mijne dochter, die over land naar Indië reisde. Nu kreeg ik echter van haar bericht, dat noch het Agentschap noch de Commandant wilden toestaan, dat de passagiers vóór Woensdag om 2 uur n.m. embarkeerden. Tevens hoorde zij, dat die gunstige bepaling al vijf jaar geleden was ingetrokken! Ik meende een goed werk te doen eventuele passagiers te waarschuwen tegen den goedbedoelden raad van Mevrouw van Beresteyn.

Hoogachtend,

Uw dw.

Dr. R. F. J. WIJCKERHELD-BISDOM.

Den Haag, 3 Maart '25.

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Apeldoorn.

WONOSOBO-AVOND; Vrijdag 6 Maart, half acht; bovenzal Tempeliershuis.

Rede van den WelEd.Geb. heer Ch. Dumont, uit Deventer, met lichtbeelden; verder verloting, grabbelton en thee. Wij hebben schitterende medewerking! Voorwerpen komen voor een raam bij Minderman.

Wij zijn in bespreking over een Indischen avond in de zaal van Stempker aan den Arnhemseweg.

Het Bestuur.

Afdeling Utrecht:

EEN FILMVOORSTELLING OVER NED. OOST-INDIË.

De afdeling Utrecht gaf 25 Februari voor leden en genoodigden, in het Gebouw van den Protestantenvond, een filmvoorstelling over Nederlandsch Oost-Indië, waarbij de heer B. Alkema uit Maarssen een verduidelijkend woord heeft gesproken. Zoo verschenen allereerst eenige fraaie opnamen op het witte doek uit de Preanger regentschappen, het gedeelte van Java dat in ruime mate bedekt is met alle min of meer werkzame vulkanen. Er bevinden zich in de Preanger niet minder dan 39 van die „veiligheidskleppen” der aarde. Grote puimsteen massa's, verstikkende zwaveldampen en kokende modderbronnen zijn daar in deze omgeving de trouwe satelieten van koning Vulcanus.

Na deze beelden van den „schrik der inlanders”, pascerde een meer vreedzaam, maar niet minder belangrijk trilbeeld de lens, en wel de rijstbouw op droge velden bij de Bataks. Het gaat daar bij die bewoners van de Bataklanden nog heel primitief toe. Van ploegen en eggen valt er nog geen spoor te bekennen. Scherpe,

HUTKOFFERS

geheel gepantserd, met bak,

85 x 50 x 40 f 11.50, 100 x 50 x 40 f 12.50

Ruimkoffers 100 x 50 x 50 f 13.50

Boekenkoffers 50 x 50 x 50 f 8.—

J. N. SLEGTENHORST 2e Sweelinck-straat 131 DEN HAAG

Magazijn van

Heerenhoeden en Pelterijen

EDUARD PELGER

Prinsestraat 35 - Den Haag

Telefoon 13902

Wordt gevestigd

Thomsonlaan 93

DEN HAAG

Vleeschhouwerij „Insulinde”

Ex-Leverancier van Z.-Excell. G.-G. van N.-I.
De Graaf van Limburg Stirum.

Uitsluitend Hollandsch Vleesch

Aanbevelend, K. TERPSTRA

Dienstverrichting „VOORWAARTS”

Jan Evertstraat 19 - Telefoon 16684.

Door deze hebben wij de eer U te berichten dat de afdeling Den Haag der Vereeniging „Voorwaarts”, (Bond van gepens. en gegag. Militairen van Oost- en West-Indische Leger), heeft opgericht eene dienstverrichting, ten doel hebbende een gedeelte van die Oud-Strijders, de strijd om het bestaan te helpen verlichten. De te verrichten werkzaamheden zullen stijs worden uitgevoerd, terwijl de kosten zoo billijk mogelijk berekend worden. Gaarne Uwe welwillende medewerking hierin tegevoert.

Hoogachtend,
HET BESTUUR.

Zeilen en Linoleum wrijven.
Boenen, Schuren en Schrobben,
Poetsen, enz. S

TARIEF

Met wagen 10.60 per uur en per man
" fiets 10.60 " " " " "
Zonder wagen 10.50 " " " " "
Innen van kwitanties. 10.80 per uur.
Voor vervoer van brandkasten en piano's speciaal tarief.
Bezorgen van brieven en circulaire's volgens
overeenkomst.

MESSEN SLIJPEN EN POLIJSTEN vanaf 75 cent
per dozijn, met inbegrip van afhalen en thuisbezorgen.

WANNEER GIJ

Dames- of Heeren-Kleding wilt laten
Oppersen, Repareeren, Keeren, Moderniseeren, Vermaken, opnieuw Voeren, onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM”

Anna Paulownastraat 30a, Tel. 34947
DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

A. HENRY - HORLOGERIE

DEN HAAG

UTRECHT

Export naar OOST- EN WEST-INDIË

Fred. Hendriklaan 248 Twijnstraat 34

CAW'S The Oldest Mark
FOUNTAIN PEN
 Ondergrinding leert geduldig dat
 een, Caw als vulpen met reest
 duis, Heest vort te verkopen is boven
 alle andere merken en fabrikaten.

Verkrijgt in Self-filling en Safety modellen
 bij den Boek en Handel in Schrijfbehoeften

Uitsl. v. Engros Verk.kantoor CAW-PEN Co
 Schouwbroekerstraat 5 HEEMSTEDÉ (Holland) The Newest Pen

Wettig gedeponeerd.

ART DE LA FEMME
 GEESTBRUGWEG 37 RIJSWIJK (Z.-H.)
**Nouveauté's in
 Dameshoeden**
Uitsluitend Parijsche modellen

puntige stokken vervullen daarentegen bij de Bataks de functies van deze landbouwwerktuigen. Ook het op-ruimen van de ruwste wortelstokken en het wieden van het onkruid, geschiedt op de meest eenvoudige en primitieve wijze.

Dat deze rijstbouw natuurlijk niet als een intensieve mag worden aangemerkt, ligt dus vrijwel voor de hand. Wordt aan de cultuur weinig aandacht en moeite be-steed, bij den oogst is hun activiteit des te grooter. Er worden dan groote feesten en optochten georganiseerd, waarbij de rijst naar de dorpen wordt gebracht in ver-sierde biezen zakken, dit alles ter verheerlijking van de gepersonifieerde voedende kracht, die, naar de inlanders meenen, in de rijstkorrels huist, en daarom juist met allerlei gevele en verheerlijking tot vriend moet worden gehouden.

Voorts werd het leven van den inlander in de dessa vertoond. Z'n dag begint hij met een frisch en opwek-kend bad in de kali, waarbij ook zijn veestapel, de kar-bouwen en paarden, van de partij zijn. Behalve het bad in de vroege morgenuren, mag ook de passar als een gewichtige factor in des inlanders leven worden aan-gemerkt. Z'n markt is vol van kleurrijke tooneeljes, het is een winkeltje van alles met een aantrekkelijk en tevens bijzonder cachet. Wanneer men echter dit alles eens wat minder oppervlakkig beziet, dan treft men achter deze schilderachtige stukjes inlandsch leven, ook toestanden die er niet zoo fleurig en opwekkend uitzien. En hier doelen wij op de opvattingen die in Indië ge-huldigd worden, wanneer er sprake is van het huwelijks-leven. Volgens spreker zijn de toestanden op dit gebied onder de inlanders nog van dien aard, dat van een grooten achterstand gesproken kan worden. Ja, zelfs het begrip wantoestand, kan in deze nog niet weergeven den stand van zaken in Oost-Indië. Ingrijpende hervor-mingen zijn hier in het belang van de inlandsehe vrouw, van een dringende noodzakelijkheid.

Mededeelingen.

Van de Redactie.

De Directie van de „Kon. West-Indische Maildienst“ te Amsterdam, verzoekt ons het navolgende bericht op te nemen.

VACANTIEKAARTEN SURINAMELIJN.

Wij zijn zoo vrij uw aandacht er op te vestigen, dat wij evenals verleden jaar Surinaamsche jongelui, die hier te lande studeeren, in de gelegenheid zullen stellen in de vacantiemaanden hun ouders in Suriname te bezoeken door het uitgeven van vacantiekaarten tegen gereduceerden prijs.

Deze speciale kaarten zullen geldig zijn op de vol-gende schepen:

Uitreis: s.s. „Nickerie“ 9 Juli van Amsterdam, aankomst te Paramaribo 27 Juli.

Thuisreis: s.s. „Prins Frederik Hendrik“ 22 Augustus van Paramaribo, aankomst Amsterdam 12 September.

De prijs van een vacantiekaart, geldig voor uit- en thuisreis in de eerste klasse, bedraagt per persoon f 800.—

Op dezen prijs kunnen geen verdere reducties, als voor kinderen of voor debarkeeren te Havre op de thuisreis, verleend worden.

Verlenging van den geldigheidsduur dezer kaarten is niet mogelijk.

Indien door onvoorziene omstandigheden geen ge-bruik wordt gemaakt van het thuisreis-gedeelte, kan niet meer dan f 150.— per biljet worden gerestitueerd.

Van het Informatie-Bureau:

**MET VERLOF UIT INDIE AANGEKOMEN
 AMBTENAREN.**

Mej. S. v. d. Dussen, Onderwijzeres 2e kl. bij het O. E. L. O., 's-Gravenhage, Goudenregenstraat 62.

Mr. J. Voorink, voorzitter van den Landraad te Mr. Cornelis, Oosterbeek, Emmastraat 14.

A. A. Lijsten, wnd. adjunct-referendaris bij het kantoor voor Reiswezen, Arnhem, Amsterdamscheweg 59.

L. Bouma, onderwijzer 1e kl. aan de openbare afdee-ling der Alg. Middelb. School te Soerakarta, Amster-dam, Overtoom 85huis.

Mej. P. J. Eikema, onderwijzeres 2e kl. O.E.L.O., 's-Gravenhage, Koningin Emmakade 86.

J. A. Maks, observator bij het Kon. Magn. en Meteoro-logisch Observatorium, Driebergen, Oranjelaan 33.

B. Heijnen, mijnbouwkundig opziener bij den dienst van den mijnbouw, Nieuwenhagen (L.), Schanser-weg 23.

**Maison H. HOEK - Den Haag
 OBRECHTSTRAAT 295**

Levering van Dames- en Heerenkleeding naar Maat
 Atelier voor reparatiën en keerwerk
 Aan H.N. Ambtenaren gemakkel. betalingsconditiën

Tandarts LEO Mc SON
 Prinsessegracht 6 Teleph. 10477
 verzoekt de patiënten telephonisch
 aanvrage
Rahinol behandeling [voor pijnloos
 zenuwbehandeling]

Mej. M. A. Meerburg, onderwijzeres 3e kl. O.E.L.O., 's-Gravenhage, Sonooystraat 17.
 Mr. B. van Giffen, subst.-officier van Justitie bij Raad van Justitie te Batavia, Balk (Fr.), p.a. van Giffen.
 Mevr. A. M. H. Vooges geb. Thorms, onderwijzeres kl. O.E.L.O., Haarlem, Kinderhuissingel 12.
 Mej. R. H. Egger, onderwijzeres 2e kl. O.E.L.O., Maastricht, Glacisweg 6.
 D. J. Schuwer, onderwijzer 2e kl., Zwolle, Oosterstr. No.1.
 Ir. H. Grondijs, ingenieur bij den dienst van den bouw, Den Haag, Schuijstraat 139.

VOOR DEN INDISCHEN DIENST ZIJN BESTEMD
 Ir. P. G. H. A. Fermin, Huygenslaan 2 te Eindhoven als ingenieur 3e klasse bij den dienst van den bouw;
 Ir. E. Perelaer, Adriaan Pauwstraat 11 te 's-Gravenhage, als ingenieur 3e klasse bij den Waterstaatslands Burgerlijke Openbare Werken;
 de dames C. C. Boogerd, Algemeen ziekenhuis te Utrecht; A. Niemanns, Academisch Ziekenhuis te ningen; S. Piet, Binnen-Gasthuis te Amsterdam, als verpleegster 1e klasse bij den Burgerlijken kundigen Dienst;
 de dames W. A. Holtes, Provinciaal Ziekenhuis Santpoort; N. G. Krüger en J. Nienhuis, Ziekenhuis Coolingsel te Rotterdam, allen als verpleegster te se bij het Krankzinnigenwezen.

Mutaties van 25 Febr. tot 4 Maart

Nieuwe Leden:

Dr. L. Gonggrijp, Directeur Ziekeninrichting te Singaradja (Bali). f 10.—
 P. Th. Elfring, Vertegenwoordiger N. I. L. L. M. M. Soerabaja. f 10.—
 J. H. H. Schuurman, Agent der Ned. Handel M. Soerabaja. f 10.—
 A. Praasterink, Agent van de Javnsche Bank te Soerabaja. f 6.—
 Prof. Dr. Raden Ario Hoesein Djajadiningral, Ho-leeraar Rechtshoogeschool Weltevreden, Kebon, rih 37, f 6.—
 J. Berendsen, Beheerder Pensioen-, Weduwen- en W-zenfondsen, Weltevreden, Tandjoenglaan 16. f 6.—
 J. H. M. van Lienden, Leeraar M.U.L.O. te Tondj f 5.—
 Mej. P. Slors, Gep. O.-I. onderwijzeres, Den Haag. f de l'Europe, Molenstraat 26. f 5.—
 A. Duynstee, Scheveningen, Leuvensestraat 13. f Zendinggenootschap der Evangelische Broedmeente, Zusterplein 18 te Zeist. f 5.— (afde Utrecht).

Afschrijven:

H. Bielke, Zendingleeraar, Zusterplein 18 te Zeist.
 H. Ossewaarde, Leeraar Koningin Wilhelminaschool Den Haag, Azaliastraat 36 (overleden).

Adresveranderingen:

Ir. D. van Ketwich, van: Breda, Ginnekenweg naar: Ginneken, Wilhelminastraat 66.
 P. W. H. de Kater, van: Den Haag, Stadhouders-17 naar „Villa Boschlust“ te Princenhage. f 5.—
 Dr. B. J. Haga, Controleur B.B., van: Zeist, Law-nislaan 5 naar: Singaradja (Bali).
 Jhr. Jan Feith, Journalist, van: Den Haag, Plaats naar: Soerabaja, Teendjoengan 25.
 K. W. Rauh, oud-Majoor Cavalerie, van: Nice, B naar: de Cimiez 7, naar: Semarang, Parallelweg 2.
 F. R. Coers Frzn., Utrecht, Nieuwe Gracht, van naar: 2.
 G. J. Berenschot, Kapitein Gen. Staf N.-I. L., Den van: Groot Hertoginnelaan 147 naar: Galileistr. M. A. Bouman, Controleur B.B., Den Haag, van: presstraat 84 naar: Larixlaan 113.
 R. J. Bouman, Geologisch Student, Den Haag, van presstraat 84 naar: Larixlaan 113.
 Th. A. M. Willemsse, oud-Luit.-Kolonel N.-I. L., Haag, van: Paulinastraat 49 naar: Theresiastraat 7.
 F. P. A. van Gheel, Gildemeester, Kolonel Inf., van Buitenzorg naar: Meester-Cornelis.
 Mr. Raden Soedirman, wd. Subst.-Griffier Raad v. Justitie, van: Weltevreden, Dep. v. Justitie, naar Soerabaja.
 W. R. Kamphout, Technisch Bockhouder, van: Soer-boemi naar: Bandoeng.
 A. de Koning, Hoofd Cultuurschool, van: Buitenzorg naar: Sockaboemi.

WIELRIJDERS!!
 Kooptuw Motoren, Rijwielen & Onde-deelen bij
GEER. DE KONING
 Den Haag, Weimarstraat 62.
 Hoofdvertegenwoordiger der
SIMPLEX Rijwielen en Motoren.
REPARATIE-INRICHTING
 Zendingen naar O. en W. - Vraagt conditiën.

TE KOOP OF TE HUUR

in DEN HAAG een **dubbel HEERENHUIS** met Voor- en Achtertuin, gelegen in Duinoord 3 minuten van de Schev. Boschjes, lijn 8 en 10 (zomerlijn 14).

Het huis bevat: *Parterre*: 3 ineenlopende kamers met serre, keuken, kelder, W.C., gangkast; *1e Verdieping*: 4 ineenlopende kamers met badkamer, W.C., gangkast; *2e Verdieping*: 2 groote en 3 kleine kamers, gangkast, W.C., zolder. Voorts kasten in bijna alle kamers, Gas- en Electr. licht.

Het huis is eventueel zeer geschikt voor pension of herstellingsoord.

Br. motto „Heerenhuis“, Bureau v. d. Blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

In fijne Lederwaren en Reisartikelen
 Atelier voor alle voorkomende reparatie

VERLOFGANGERS

wanneer U zich in Den Haag vestigt vraagt dan eens prijsopgaaf voor **ALLE Electriche Artikelen** aan bij:

K. C. CREMER Aert v. d. Goesstraat 10 Den Haag
 Telefoon 54325

A. L. KLAASSEN
 Dames en Heeren Kleermaker
 THOMSONLAAN 9 DEN HAAG TEL. 35234
Speciaal
Engelsche Stoffen

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraîchissements
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HET ZUID - DEN HAAG
 Groenmarkt 37 Telefoon 12514

SALON ORKEST onder leiding van
Mr. CHARLES NOWAK
 Plaatsverv. v. HANS SCHULTZER

Avond-Concert van 8.30 tot 12 uur

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12593 - Den Haag

DAMES MODEARTIKELLEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN. ENZ.

BALARTIKELLEN.

Vereeniging „OOST en WEST”.
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongelieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752. Dit „Tehuis” biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland verbleven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MELJER.

TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan”, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248.

REISVEREENIGING. Samenwerking ten einde aan hen die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.

* Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ,
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkring en Vooruitzichten.
 - I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoon dienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - M. De Geëmpl. bij de Rubber-(cautch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - XII. Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

Serie I.
 1. Nederlandsch-Indië en de handel.
 2. Indische toestanden gezien door een inlander.
 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland.
 4. Sarikat-Islam.
 5. De Sultana'sverheid in Nederlandsch-Indië.
 6. De afschaffing van de laatste heerdiensten op Java.
 7. Denkbeelden der Inlanders van onze Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten.
 8. De Europese vrouw in Indië.
 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne beufling en verzorging.
 10. Over de Kolonie Suriname.

Serie III.
 1. Over Ball en zijne bewoners.
 2. Bevolving in Nederlandsch-Indië.
 3. Kindererimilitieit in Nederlandsch-Indië.
 4. Indische Scholen onder de Oost-Indische Compagnie.

Beleefd verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera).

Afdeling 'S-GRAVENHAGE.

Secretariaat-Penningmeesterschap der Afd. 's-Gravenhage is gevestigd Heulstraat 17 (zetel Hoofdbestuur).

WASSCHERIJ „REINGOED”
 speciale Afd. voor de behandeling van Fijn Goed
 ANNA VAN BUERENSTRAAT 155-157
 DEN HAAG - TEL. 71568

voor uiterst zorgvuldige behandeling van Uw Wasch wordt ingestaan. Behandeling van alle wollen en snellen goederen systeem Jaeger.

Zeehaboe's en Jongens
 beschikbaar. 203

Te bevragen in „PERSINGGAHAN”

Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
 v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. 50248

C. HOYNG

SPIJSTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT

KRISTAL - PORSELEIN

VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND” TE GOUDA

MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen

Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR

Suezkade 122b DEN HAAG Tel. 33472

Kroepoek Oedang

No. 1

Allerfijnste kwaliteit

Per origineel pondspak f 1.95
 Per ons 42 cent.

*Aan de Leden
 van „Oost en West”*

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereeniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

S DE UITGEEFSTER.

Wereldmerk

L. C. JACOBI voorheen J. F. CUIJPERS

's-GRAVENHAGE - SOERABAYA

Regentesseplein 123 bij Regentesseplein Tel. 31403

Wendt U voor
**Huur en Huurkoop, Inruilen, Repareeren,
Stemmen en Transporteeren**
tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het **meest bekende adres.**

GROOTSTE voorraad, BESTE merken.

SPECIAL ADRES VOOR TROPEN-PIANO's
UITSLUITEND ORIGINEELE MERKEN.

JAN MESKER & Co.

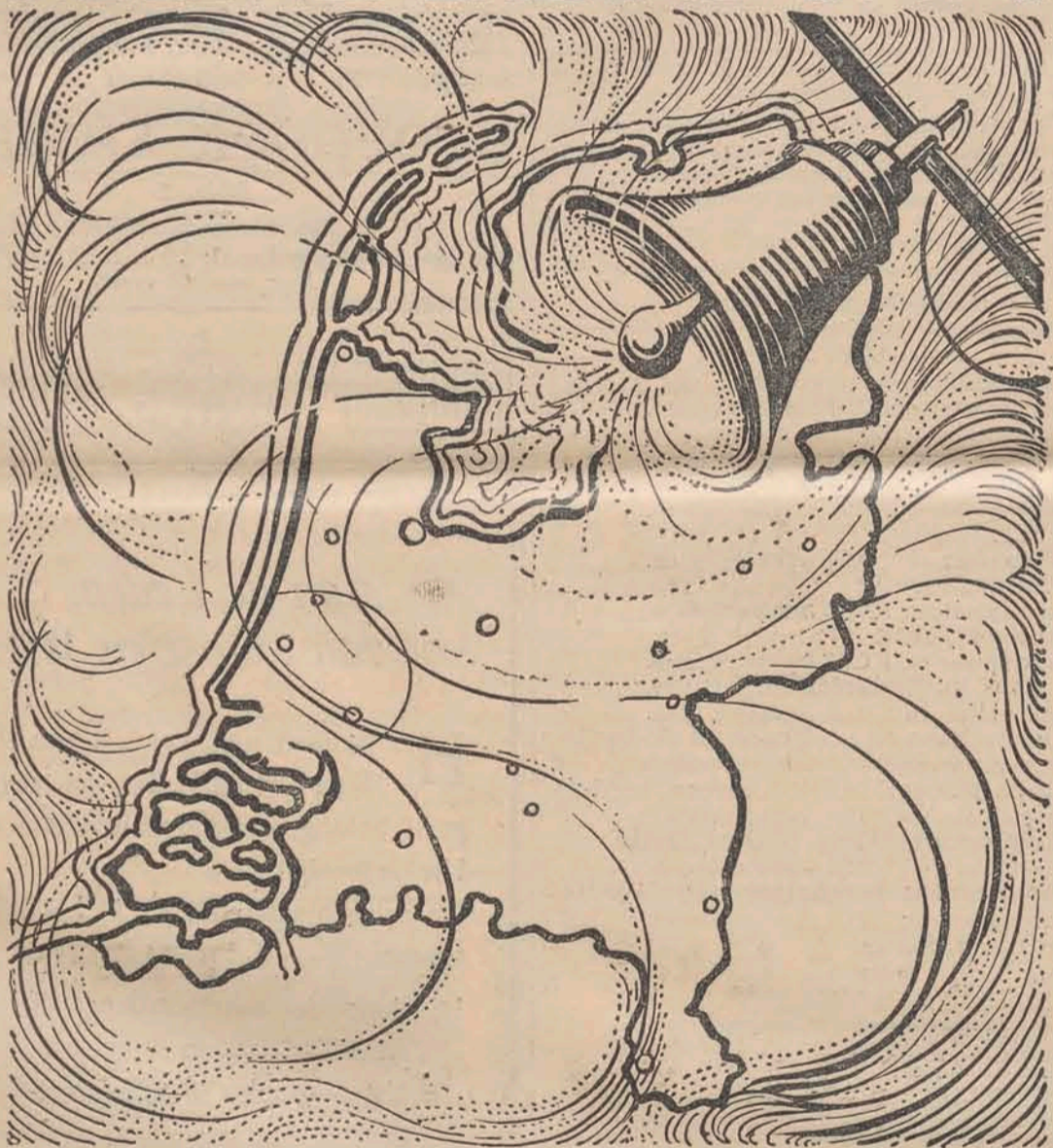
PRINS HENDRIKSTR. 46-48

TELEFOON 30983

Meubelen, Betimmeringen.
Complete Inrichtingen in
moderne en antieke stijlen.
Artistieke behangsels met
bijpassende Cretonne's.
Gemak-fauteuils in diverse
modellen en bekledingden.

Billijke prijzen - Vraagt prijsopgaaf

**“ EEN KLANK GAAT OVER
HEEL NEDERLAND DAT ”**

PEEK & CLOPPENBURG
*Het zwaarst en betrouwbaarst
adres is.*

A. SCHRÖDER & Co.

GROENMARKT 25, 26, 29
'S-GRAVENHAGE

Onze AFDEELING BEDDEN is bekend
wegens haar **grote sorteering**

WIT-LAK MEUBELEN

VOOR

SLAAPKAMER en KINDERKAMER

Gegarneerde Wiegen en Luiersmanden

N. V. Meubelfabriek „DELTA“

Van Broekhuizenstraat 26-28-30 - Telef. 893

NIJMEGEN

Wij kunnen U momenteel aanbieden:

Complete Huiskamers van af f 315,-

EINDHOVENSCH E BOOMKWEKERIJ

TEL. 634 EINDHOVEN TEL. 634

LEVERING VAN ALLE SOORTEN

BOOMEN EN PLANTEN

TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN

SPECIAL ADRES VOOR HET

AANLEGGEN VAN LUSTHOVEN, TENNISBANEN, ENZ.

M. A. VREESWIJK

WIJNHANDEL - UTRECHT

Uitvoerige Prijscurant op aanvraag gratis.

ROTTERDAMSCH LLOYD

Directie: Wm. Ruys & Zonen - ROTTERDAM

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST
van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIE met
aansluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
van draadloze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

TRICOT ONDERGOEDEREN

VAN

JANSSEN & TILANUS, FRIEZEVEEN